

Militær

Børge Rogstad av-tjener verneplikten ved NTNU – hittil uten refs og kakebu.

Side 11

Miljøskapende

Sissel Kjøl Berg har oppskrift på både kremkake og godt arbeidsmiljø. Så fikk hun da også NTNUs arbeidsmiljøpris for år 2000.

Side 11

Ustoppelig

Tare Teksum er sterkt synshemmet og nesten døv. Det hindrer ham ikke i å ta hovedfag i historie.

Side 10

NTNUs
internavis
nr. 9
31.05.2001

Universitetsavisa

Vil ha arbeidsro

En spørreundersøkelse viser at et flertall av NTNUs ansatte er omorganiseringstrøtte.

Side 2

Lang lunsj med Giske

Utdanningsministeren, som liker å tordne mot slappe studenter som tilbringer for mye tid i kantina, falt for eget grep da han besøkte Dragvoll i forrige uke.

Side 7

Eksamenstid

Vigdis tok to store eksamener på én dag, hørselshemmede Arnt Richard fikk 1.1 i fonetikk, mens Karine og Kirsti tok fri fra all eksamenslesing.

Side 12

Frosk til værs

Sir Michael Berry er professor i fysikk, og har som vitenskapelig hobby å få frosker til å sveve.

Side 14

Rystende

En skam for NTNU, skriver en ansatt på debattplass om personheisen i Sentralbygg II, etter en skremmende opplevelse i fritt fall.

Side 17

– Vi flytter ikke

90 år gamle Inga Hakstad (i midten på bildet) har bodd på Lerkendal i over 60 år. Også naboene Reidun Eriksen (t.v.) og Edel Båtnes har bodd her i flere tiår. Nå frykter de for framtida etter at NTNU har bestemt seg for å selge boligene deres.

– Neste gang vi flytter, blir det til kirkegården. Ikke før, sier Inga og Edel.

Saken ble diskutert på nytt i Kollegiet onsdag, men leieboernes krav om å utsette salget ble avvist. Kollegiet vil helst at Studentsamskipnaden skal kjøpe eiendommene, og nå venter NTNU på et bud.

Side 3

FOTO: TORE HUGUBAKKEN

Valget: Litt av en jobb å fylle rektorkappen

Side 8 og 9

Både RIT 2000 og NTNU for store på Øya?

Professor i byplanlegging, Sverre Nistov (bildet), tror ikke at byen er tjent med verken RIT 2000 eller en ren universitetscampus på Øya. Han ønsker seg et mangfold av aktiviteter, men universitetet og studentboliger kan gjerne utgjøre en vesentlig del. Byplanleggeren minner om at det er viktig å tenke helhetlig. Han anbefaler at utredningen av alternativ lokalisering av RIT 2000 blir fulgt opp med en utredning av et nytt og miljøvennlig transportsystem.

Side 13

Les daglige nyheter på <http://innsidaUT.ntnu.no/> Send tips til: medieseksjonen@adm.ntnu.no

på dagsordenen

«... En leder i et slikt system må først og fremst være en tilrettelegger med lojalitet nedover i systemet».

Fra Fakultet for elektroteknikk og telekommunikasjon sin høringsuttalelse om ny fakultetsstruktur

ledelsen har ordet

Rektor
Emil Spjøtvoll

Universitetets idealer

Adresseavisen har gjennomført en spørreundersøkelse hvor flere sider ved NTNUs virksomhet er forsøkt belyst. Det siste temaet som ble tatt opp, var om NTNU svikter universitetets idealer. Totalt 29 prosent mener det er slik, mens 43 prosent er ikke enig. Spørsmålet er svært relevant, da universitetene er i en omstillingsfase med nye oppgaver og større krav om målbare resultater. Spørsmålet om universitetets idealer er imidlertid upresist. Er det idealene fra det femtende, nittende, tjuende århundre vi snakker om, eller de idealer og krav som bør prege vårt århundres universiteter? Og hvilken universitetsrolle og hvilke idealer snakker vi da om?

Den universitetsdebatt vi har hatt i det siste, kunne forlede omverdenen til å tro at idealene var knyttet til valgte eller tilsatte ledere, studentgjennomstrømning, finansiering, opprykksordningen til professor og lengden på studier. Men dette er ikke prinsipielle temaer i forhold til universitetenes rolle og oppgave. For eksempel når det gjelder ledelse, fylte universitetene sin rolle da professorene var eneveldige, og vi har aldri hatt noe demokrati, da ulike stemmer har ulik vekt ved valg.

Under Dusken tok nylig opp spørsmålet om vi er redde for å la kritiske røster slippe til, og at det er for lite direkte engasjement i samfunnsdebatten. Leserinnlegg i Under Dusken og Adresseavisen frykter at vi blir markedsstyrt, og om vi er i ferd med å se på oss selv som en produksjonsbedrift. Pølsefabrikk er et yndet skjellsord. Tittelen på Stortingsmelding nr. 27 «Krev din rett – Gjør din plikt» peker også i denne retning, med fokusering på rettigheter og plikter i stedet for akademiske verdier. At kravet om god gjennomstrømning ved universitetene skulle true akademiske idealer, er en form for akademisk arroganse. Både grunnskolen og videregående skole får sine elever igjennom uten å være beskyldt for å være pølsefabrikker. I vår tid, når mer enn halvparten av de unge velger høgre studier, har universitetene overtatt mye av rollen til videregående skole. Det må vi forholde oss til som et nytt ansvar og en ny samfunnsoppgave.

NTNU har formulert sine overordnede idealer gjennom mottoet: kreativ, konstruktiv, kritisk. En av våre stipendiater foreslo i et Leserinnlegg i Universitetsavisa at vi erstatter dette med: lekende, utfordrende, ansvarsfull. Ikke noe dårlig forslag, med mer inspirerende betegnelser på samme realitet. Begge peker på det som må være vår hovedoppgave: å skape og stimulere til ny kunnskap og innsikt, å utfordre og kritisk granske etablerte ideer og forestillinger. Vi skal være ansvarsfulle og konstruktive i å peke på mulige løsninger og ikke være lettvinne i våre analyser. For å ivareta vår samfunnsfunksjon, er det spesielt viktig at vi er uavhengige av særinteresser, statlige, næringsmessige eller idealistiske organisasjoner.

Av og til glemmer vi at vår egen virksomhet også må finne seg i å bli utfordret og settes under et kritisk søkelys.

Lei av omorganiseringer

– NTNU trenger ingen ny omorganisering, – folk vil ha arbeidsro.

En spørreundersøkelse om omorganiseringsprosesser ved NTNU viser stor motvilje mot å sette i gang nye omstillingsprosjekter i nær framtid. Det forteller nestleder Gunnar Fermann i Forskerforbundet NTNU, som er initiativtaker til undersøkelsen. Til sammen 658 fagorganiserte deltok. Det utgjør 35 prosent av alle fagorganiserte og 22 prosent av samtlige ansatte ved NTNU.

Gal diagnose, feil medisin. Spørsmålene gikk konkret på erfaringer med Orgut og oppfatninger om forestående endringer av fakultetsstrukturen.

– Et stort flertall mener at Orgut-prosessen har kostet mer enn den har smakt, forteller Fermann. – Av de som på prinsipielt grunnlag likevel slutter opp om intensjonene ved Orgut, er det seks ganger flere som mener at gjennomføringen ikke har vært god nok, enn dem som sier seg tilfreds. To tredjedeler sier seg enige i at den administrative virksomheten ved NTNU ikke er effektivt nok organisert. Samtidig sier bare drøyt 24 prosent seg enig i at Orgut-prosessen har vært et nødvendig bidrag til omstillingen av NTNU. Hele 66 prosent er uenige i at Orgut har bidratt til at de gjør en bedre jobb. Så selv om det store flertallet ser behov for å effektivisere administrasjonen, er det altså få som mener at Orgut har stilt riktig diagnose eller har utgjort riktig medisin, presiserer Fermann.

Dårligere trivsel. – Videre er det en tendens til at de arbeidstakerne som føler seg mest berørt av Orgut, er de mest kritiske. Hele 44 prosent av dem sier de har vurdert å skifte jobb. Over 20 prosent sier at de «kjenner dyktige medarbeidere som har valgt å slutte på grunn av reorganisering ved NTNU.» Mange sier at trivselen på jobben er negativt påvirket av Orgut (23.1 prosent). Det er tydelig at trivsel og funksjon går hånd i hånd, for nesten like mange (21.1 prosent) sier at Orgut har gjort dem dårligere i stand til å ivareta arbeidsoppgavene sine. Dertil mener 28.9 prosent at arbeidsbelastningen har blitt større. Det er også en klar tendens til at de eldste arbeidstakerne (46 år og eldre) er mest skeptiske til Orgut.

Fermann framhever at hele 46 prosent syns at de fikk tilstrekkelig informasjon om Orgut. – Likevel mener hele 72 prosent at prosessen var toppstyrt og at de ansatte hadde liten innflytelse. 62.2 prosent sier seg uenige i at Orgut har bidratt til å bedre informasjonsutvekslingen mellom ledelse og grunnplan.

Vil ha arbeidsro. Mange sier seg enig i at det er nødvendig å endre på fakultetsstrukturen, men ikke akkurat nå. Bare 18.5 prosent svarer at «det er behov for en endring av fakultetsstrukturen nå. 56.5 prosent sier at de er uenige. Fermann setter dette i sammenheng med frykten for å tape på en fakultetsendring, og flertallets skuffelse over gjennomføringen av Orgut-prosessen. – Motstanden mot en ny arbeidskrevende omorganisering er stor, – de ansatte vil ha arbeidsro og tid til konsolidering.

I debatten om ny fakultetsstruktur har det vært forslag om å kutte ut fakultets-

Gunnar Fermann ved Forskerforbundet NTNU har ledet en spørreundersøkelse blant fagorganiserte ved NTNU om Orgut og ny fakultetsstruktur.

FOTO: SYNNØVE RESSEM

nivået. Andre har talt for å samle siv.ing.-fagene i en «School of Engineering». I spørreundersøkelsen er det bare 20.2 prosent som mener de kan klare seg uten fakultetsnivået. En enda mindre andel, (17.2 prosent), mener fakultetsnivået «vanskeliggjør tverrfaglig samarbeid». 45 prosent ønsker ikke et samlet siv.ing.-fakultet.

Når svarene brytes ned på fakultets-tilhørighet, framgår det at motstanden mot et felles teknologifakultet er størst blant dem som selv arbeider ved teknologifakultetene. Oppslutningen er størst blant ansatte ved HF- og SVT-fakultetene.

Omstilling med mål, mening og motivasjon

– Ledelsen må klargjøre hvorfor den ønsker å omstrukturere fakultetene.

– Oppskriften for å lykkes med omstillingsprosesser kan samles i de tre begrepene mål, mening og motivasjon: Omorganiseringer må ha et klart mål, de involverte må skjønne meningen med det som foregår og være motiverte til å gjennomføre endringstiltak. Disse elementene henger nøye sammen og betinger god informasjon og kommunikasjon. Og den må være toveis, – toppstyrte endringsprosesser har dårlige sjanser, sier Per Øystein Saksvik og Kjell Nytrø ved Psykologisk institutt.

Arranger allmøter. Omsatt til den pågående debatten om ny fakultetsstruktur, skulle prosessen ha startet med en klargjøring av hva som er hensikten. Hvem ønsker endringer, og hvorfor? Videre burde alle som kan tenkes å bli berørt av endringer, engasjeres til debatt. De må holdes løpende informert om det som skjer, og få reelle muligheter til å påvirke.

– Dessverre er dette langt fra virkeligheten i det vi hittil har opplevd, sier Saksvik. Han forteller om en prosess med

Her er hele 54,7 prosent imot et samlet teknologi-fakultet, mens bare 21.6 prosent slutter opp om en slik sammenslåing. En foreløpig rapport om undersøkelsen ble lagt fram på Forskerforbundets seminar om ny fakultetsstruktur i forrige uke. En fullstendig rapport vil bli lagt fram i midten av juni.

SYNNØVE RESSEM

synnove.ressem@adm.ntnu.no

faggrupper som har diskutert, oppsummering i notater som er oversendt instituttledelse, samordning av notater i instituttstyret, og endelig instituttets innstilling til fakultetet. Underveis har mange innspill forsvunnet. Grunnplanet føler seg skjøvet ut på sidelinjen, og får et fjernt forhold til det som skal foregå videre.

– Et godt alternativ hadde vært å arrangere allmøter, sier Saksvik og Nytrø.

Fokus på mennesker. Saksvik og Nytrø har i flere år deltatt i prosjektet «Helse i arbeidslivet» og er eksperter på arbeids- og organisasjonspsykologi. De har sett på hvordan omstillinger i arbeidslivet virker inn på dem som blir berørt. Over halvparten av endringsprosessene mislykkes. I mange tilfeller blir tilstanden etter omorganisering verre en den var. Mange blir syke av påkjenninger rundt prosessen. Saksvik og Nytrø mener at dette i stor grad skyldes mangel på psykologisk innsikt. Det blir satt altfor lite fokus på menneskene i prosessen. I stedet legges det ensidig vekt på det tekniske innholdet eller sluttproduktet, – for eksempel «færre fakulteter ved NTNU».

SYNNØVE RESSEM

synnove.ressem@adm.ntnu.no

Sal av Lerkendal: Framleis uvisse

Kollegiet vedtok onsdag ettermiddag å halda oppe vedtaket om å leggja 16 bustader ved Lerkendal ut på den opne marknaden. Men dersom Studentsamskipnaden ikkje når opp i budkonkurransen, skal saka tilbake til Kollegiet.

Styret vedtok tidlegare i vår å leggja ut 16 bustader ved Lerkendal på den opne marknaden. Dette førte til sterke reaksjonar frå leigetakarane, som meiner seg dårleg handsama av NTNU. Saka vart derfor diskutert på nytt i kollegiemøtet onsdag. Det var Trond Andresen som tok opp saka under 'eventuelt,' med ønske om å utsetje saka. Diskusjonen konkluderte med at vedtaket står fast, men med følgjande presisering: Universitetsdirektøren står fritt til å kunne selja bustadene til Studentsamskipnaden i Trondheim, sjølv om SiT kjem med eit noko lågare bud. Men dersom tilbodet vert vurdert å vera for lågt, kjem saka attende til Kollegiet, som orienteringssak.

NTNU ein bustadhai? Aksjonsgruppa for leigetakarane på Lerkendal hevdar at universitetet oppfører seg som ein klassisk bustadhai i denne saka. Framferda har vore «grovt uetisk,» som dei skriv i eit brev. Dei meiner at universitetet ikkje har oppfylt opplysningsplikta, ved å unnlate å gjera leigetakarane merksam på planane for sal. Først den 20. mai fekk dei skriftleg orientering. Her sto det dessutan at bustadene vil tidlegast bli lagt ut for sal etter 15. juni. Oppseiingsfristen er ein månad.

Under gårdsdagens kollegiemøte vart det presisert at i alle høve så skal spørsmålet om sal til SiT bli ferdig handsama.

Nå fryktar leigetakarane for framtida. – Ein ny huseigar vil nok kunne heve standarden gjennom oppussing. Men frykta er stor for at prisane vil auka endå meir, seier Reidar Sliper, student og bustadaksjonist.

Fryktar leigetakarane for å bli kasta ut?

– Eit sal er i seg sjølv ikkje nok til det. Men poenget er at når NTNU ikkje lenger står som eigar, veit vi ikkje kva som kan skje, seier Reidar Sliper.

Bebuarane meiner at NTNU har spelt ei så fundamental rolle for området historisk sett, at ein må kunne forventa at universitetet tek ansvar for bumiljøet også i tida framover. «Det er etter vår oppfatning grovt uetisk at en offentlig institusjon som NTNU velger å sette utelukkende kortsiktige målsetninger om økonomisk gevinst framfor en langsiktig målsetning om et godt og variert boligtilbud for studentene», skriv aksjonsgruppa.

Øydelagt oppvekstmiljø. Sliper har sjølv ein son på fire

år, som går i barnehage. Mange av leigetakarane er i same situasjon. Ei rad komande førsteklassingar er skrivne inn på Singsaker barneskule. Hilde Merethe Østerås Berntsen sin son er i denne situasjonen. – Vi har valt å ikkje sei så mykje til han om dette. Han gler seg svært til å begynne på Singsaker, seier ho.

Avviser skuldingane. Teknisk direktør Kjell Næsje avviser skuldingane om dårleg informasjon til leigetakarane.

– Vi sendte eit brev til dei den 16. mai. Her skriv vi mellom anna at NTNU ikkje har planar om å sei opp nokon som helst av leigetakarane, seier Næsje.

Men ein risikerer at leiga aukar kraftig?

– Leigetakarane bur i dag til dels svært gunstig, seier Næsje, som legg til at han har stor forståing for at leigetakarar går imot salet.

– Dersom eg sjølv hadde budd under så gunstige leigetilhøve, ville eg nok protestert mot endringar, eg også, seier han.

– Vi er heilt avhengig av desse pengane for å få realisert våre eigne byggeprosjekt. Dette gjeld mellom anna restprosjektet til Realfagbygget, seier Næsje.

Dei NTNU-eigde husa i Grensen, som ligg mellom Samfundet og Gløshaugen, kan bli dei neste som vert lagt ut for sal. Det har ein enno ikkje stilling til, fortel teknisk direktør. Dei ni husa har til saman 37 leilegheter.

– Kastar ikkje ut nokon. Bygg- og eigedomssjef Odd-Roar Sjøhelle i Studentsamskipnaden forsikrar om at ingen vil bli kasta ut dersom SiT får kjøpa bustadene.

– Studentane som bur der, vil få tilbod om andre bustader. Når det gjeld dei som har budd der svært lenge, vil dei kunne få tilbod om å kjøpa bustadene av oss, og det utan at vi legg på prisen, seier Sjøhelle.

Vil husleiga gå opp?

– Ein del av husa er i dårleg forfatning, og det må vi gjera noko med. Då vil leiga måtte auka. Men vi set ikkje opp prisen utan å pussa dei opp, seier Sjøhelle.

TØRE OKSHOLEN

tore.oksholen@adm.ntnu.no

Disse menneskene er bare noen av dem som kan miste sine hjem hvis NTNU selger Lerkendal-boligene ut på det åpne markedet.

FOTO: TORE HUGUBAKKEN

Frustrerte beboere

Frustrasjonen er stor blant Lerkendals eldre beboere. Her har blant andre Inga Hakstad bodd i i 62 år.

– Det er forferdelig om det nå skal selges på, ja, hva kalles det – det åpne marked? sier Inga Hakstad på 90 år. Hun bor i første etasje i P.A. Munchs gate 9. Det har hun gjort siden 1939.

– Jeg håper inderlig at de ikke gjør dette mot oss, sier Inga Hakstad og får støtte fra naboen Edel Båtnes. Hun har bodd her i 30 år. De synes begge at situasjonen er tragisk, og sammen har de følgende melding til de som

vil ha dem ut:

– Vi blir her til vi dør. Vi skal ikke flytte før vi kommer til kirkegården. Kjøpere av P.A. Munchs gate 9 må vite at de får med seg to gamle damer på kjøpet!

– Ble truet. En annen beboer har bodd her i 40 år. Han overtok etter foreldrene sine og har brukt en del penger til å pusse opp. Denne beboeren følte seg truet til å selge huset på 70-tallet. Enten måtte han selge for 100 000 kroner, eller så ville det bli ekspropriert, og da ville han bare få 70 000. Han valgte det første. Reidun Eriksen har også bodd her i 40 år. Hun forteller at hun ringte til eiendomssjefen Arne Rønning ved NTNU

etter brevet de fikk med beskjed om salg. Hun forklarte at hun hadde papirer fra 1988 som garanterte at hun skulle få bo her.

– Han sa at det var et gullkantet brev, sier Eriksen.

Snuser rundt. Flere av beboerne har registrert større interesse for boområdet. Blant har det blitt observert personer som systematisk har kikket på de 16 husene som Kollegiet har vedtatt skal selges. Beboerne synes ikke det er hyggelig at disse personen også beveger seg inn i hagene for å kikke.

TØRE HUGUBAKKEN

tore.hugubakken@adm.ntnu.no

Vitensenteret: Flere besøkende, økende underskudd

For Vitensenteret øker besøkstall, billettinntekter og butikkomsetning. Paradoksalt nok øker også underskuddet.

Midtnordisk Vitensenter har lagt fram sin årsberetning for styret. Antall besøkende økte fra 40 000 i 1999 til 51 400 i 2000. Billettinntektene økte fra 1 mill. kroner til 1.26 mill. kroner fra 1999 til 2000. Omsetningen i «Molekylet» kiosk og gavebutikk hadde

enda mer markert økning, fra en halv million i 99 til nesten 800 000 kroner i fjor. Litteratur fra Vitensenterets eget forlag utgjør 87 000 av dette beløpet.

Til tross for denne positive utviklingen ble underskuddet for år 2000 på 735 000 kroner. Vitensenterets virksomhet er personellkrevende, og lønn er største utgiftspost. Underskuddet dekkes fra Vitensenterets fond, som ved årsskiftet var på ca to mill. kroner.

Utviklingen kan ikke fortsette i samme spor, og sammen med landets øvrige vitensentre arbeides det intenst med å oppnå statsstøtte fra 2002. Minst én million kroner i årlig driftsstøtte er nødvendig hvis aktiviteten skal opprettholdes i sin nåværende form.

ARNE ASPHJELL

arne.asphjell@adm.ntnu.no

Mer om kunst på avveier

Universitetsavisa har fått flere henvendelser etter reportasjen i forrige avis om manglende oversikt over kunsten på NTNU. Det viser seg nå at to Picasso-bilder er blitt borte i forbindelse med flytting fra Rosenborg til Realfagbygget. Det ene er et litografi i svart-hvitt som hang i en trappeoppgang ved kantina. Det andre er en kopi av «Guernica» som hang i G-paviljongen. Begge bildene er meldt stjålet, men politiet har henlagt saken, forteller avdelingsleder Terje Olsen ved Fakultet for kjemi og biologi.

Sylvi Bjørn ved samme fakultet har reagert kraftig på omtalen av Kai Fjell-bildet i avisa. – Ifølge reportasjen henger bildet usikret på en byggeplass og er ikke til glede for noen. Bildet hang i sin tid på Rosenborg og ble flyttet til Dragvoll mot Rosenborgmiljøets ønske, sier Bjørn, og syns gjerne at mat.nat-miljøet kan få tilbake bildet.

Ny søkemotor

Det er nå installert en ny søkemotor fra selskapet FAST på NTNUs nettsted (<http://sok.itea.ntnu.no>). Hittil har søkemotoren indeksert 201 000 sider med NTNU-informasjon som ligger spredt på nærmere 70 tjenermaskiner. Dette er 65 000 flere sider enn den søkemotoren som hittil har hatt best dekning. Alene på intranettet (Innsida) ligger det nå inne ca. 5 000 meldinger. Søkemotoren er meget kjapp og gir også mange flere søkemuligheter enn det tidligere Mavit-systemet. Avtalen med FAST er kommet i stand gjennom NTNUs Intranettprosjekt.

Anerkjennelse – igjen

Hele det marine miljøet ved NTNU kan nå glede seg over 28 nye måneder med status som «Research Infrastructure» (RI). Dette er tredje gang EU-kommisjonen anerkjenner «Trondheim Marine Systems RI» som et unikt marint senter i europeisk sammenheng. Dermed kan forskerne fra NTNU og Sintef fortsette å invitere utenlandske kolleger til et Trondheimsopphold. EU-kommisjonen dekker nemlig reise og opphold på inntil tre måneder for gjestene, samt kostnadene for bruk av utstyr. Søknaden ble første gang innvilget i 1998, og siden den gang har hele 130 utenlandske forskere besøkt Trondheim. Spesielt populære er feltstasjonen i Hopavågen ved Agdenes. Her er fjorden grunn og godt egnet til forskøk.

Strategiske program

Det har kommet inn 83 søknader til nye strategiske program i Forskningsrådets regi. NTNU er representert med i alt fem programmer, hvorav ett i samarbeid med Sintef. Magnus Langseth, Krister Sundblad, Svein Valle og Randi Holmestad er ledere for de rene NTNU-programmene, mens Hallvard Svendsen er oppnevnt som leder for samarbeidsprosjektet med Sintef.

Garanterer bedre service

NTNU lover bedre service til sine studenter gjennom en egen serviceerklæring. Blant annet skal det bli slutt på all sensursommel. Lederen av Studenttinget mener at erklæringen burde ha inneholdt mer konkrete løfter.

Serviceerklæringen ble vedtatt av Kollegiet onsdag. Erklæringen gjelder *alle* studenter ved NTNU, også gjestestudenter og deltakere i etter- og videreutdanning. Selv om den nye loven om studentsamskipnader ikke lenger regner doktorgradsstudentene som studenter, gjør serviceerklæringen det. Disse studentene kan blant annet forvente av NTNU at de skal få en

forskerutdanning på et internasjonalt nivå.

– Må bli mer konkret.

Erklæringen beskriver hva studentene kan forvente seg av service og tjenester fra universitetets side. Samtidig som NTNU lover dette, ligger det samtidig en returforpliktelse for studentene, om hva de bør gjøre for å få tilgang til servicen og tjenestene fra universitetet. NTNU forventer blant annet at utvekslingsstudenter ved NTNU holder inngåtte avtaler med sin hjemmeinstitusjon og sin vertsinstitusjon.

Studenttingsleder Ivar Munch Clausen er positiv til erklæringen, men hadde gjerne sett den enda mer konkret. I punktet om velferd og fritid heter det i serviceerklæringen at: «Du kan forvente av NTNU at det i samarbeid med SiT gis et godt og bredt velferdstilbud til deg som student.» – Dette er

ikke noe revolusjonerende, er Clausens kommentar. Han krever at det jobbes mer med dokumentet, og regner med at ordlyden i erklæringen vil være i en kontinuerlig prosess etter hvert som man skaffer seg erfaringer.

Men at «sensuren skal gjennomføres innen de frister som gjelder», det må da være godt nytt?

– De fristene som gjelder, er allerede stikk i strid med Universitets- og høyskoleloven, bemerker Clausen. Han mener at universitetet bør begynne med å følge denne loven, som har en kortere tidsfrist for sensurering. Dessuten ligger ikke problemet hos Studieavdelingen, men hos faglærerne, mener Clausen. Han mener at det bør innføres en eller annen form for sanksjon, eller straff, for de som ikke følger fristene.

Hvorfor? Bakgrunnen for serviceerklæringen er et krav fra regjeringen til alle statlige

virksomheter. Regjeringen lanserte sommeren 1999 programmet «Et enklere Norge» for å bidra til å gjøre statlig forvaltning i Norge enklere. Med programmet vil regjeringen utvikle en forvaltning som er enklere å forholde seg til for brukerne. Innenfor programmet er det iverksatt en rekke prosjekter, herunder krav til alle statlige virksomheter om å gi sine brukere serviceerklæringer.

Foreløpig kan ikke studenter i etter- og videreutdanningsgruppen regne med noen særlig service fra NTNU. Ikke hvis man går inn og leser erklæringen på nettet, slik den ser ut onsdag 30. mai. (<http://www.ntnu.no/studieavd/servving/meny.html>).

TORE HUGUBAKKEN
toke.hugubakken@adm.ntnu.no

«Gründerstart» opp av dvalen

Instituttene må få økonomisk uttelling for nyskaping. Dette var ett av de rådene professor Sigmund Waagø fikk fra kolleger, da han inviterte til idédugnad om hvordan strategiplanen for nyskaping best kan realiseres.

NTNU har satt etablering av nye virksomheter på dagsorden og vedtatt en strategi for nyskaping. Nå blir det avgjørende spørsmålet hvordan planen best skal omsettes i praksis.

– Nå er det tuertent å være opptatt av nyskaping, sa Waagø til kollegene han hadde invitert til idédugnad i regi av det gjennoplivede forum Gründerstart.

Nyskaping skal være en integrert del av universitets tre virksomhetsområder: utdanning, forskning og formidling. Men både Waagø og hans kolleger som har erfaring fra det daglige instituttlivet, er skjønt enige om at det ikke er enkelt å motivere instituttene til å bruke trange budsjetter og knappe ressurser til å stimulere til bedriftsetablering.

Forskningsrådet satser. Erfaringen tilsier at økonomiske incentiver er avgjørende. – Informasjons- og påvirkningsjobben blir mye lettere hvis det finnes gulrøtter, sa Waagø.

En pengesekk for denne type aktivitet finnes i form av Forskningsrådets Forny-program. 220 millioner kroner skal brukes for å stimulere nyskaping ved universitetene i perioden 2000-2003. Ved Universitetet i Tromsø og på Kjeller får forskningsmiljøer som er fødselshjelper for ny virksomhet, sin del av Forny-potten. På Kjeller deles tilskuddet 50/50 mellom etablerer og modernmiljø. Her i Trondheim er det Leiv Eriksson Nyfotek (LEN) som får hele Trondheimsporten. Diskusjonen på Gründerstart-møtet tyder på at LEN må regne med å miste noe av Forny-midlene de får i dag. Fagmiljøene som avler nye bedrifter, ønsker sin del av potten.

Nettverk av entusiaster. Det ble sterkt poengtert at det administrative støtteapparat rundt eksternfinansiert virksomhet må fungere godt. Nedlegging av Sintef B-virksomheten er det tydeligvis stor skepsis til. B-virksomheten

– Vi må jobbe på det ytre plan for å skaffe mer midler til nyskappingsvirksomheten sier professor Sigmund Waagø.

FOTO: ARNE ASPHJELL

fungerer utmerket i dag, og det må være garantert at den erstattes av noe bedre, før denne muligheten fjernes. Waagø trøstet forsamlingen med at «signalene om bråstopp på Sintef B-ordningen er blitt mindre og mindre klare».

En klar konklusjon fra idédugnaden er at det må bygges opp et nettverk av entusiaster ved instituttene som kan virke som «påvirkningsagenter» i

Gründerstart for fagfolk

Professor Tore Haavaldsen ved Institutt for bygg- og anleggsteknikk tok initiativet til Gründerstart i 1997. Han hadde vært ved Stanford University og blitt inspirert av dette universitetets evne til å avle nye bedrifter. Gründerstart er et nettverk av faglig ansatte ved NTNU, som er opptatt av nyskaping. Dette uformelle forumet døde etter en tid, men nå er klimaet for denne type virksomhet mye mer positivt. Professor Sigmund Waagø ønsker å blåse liv i Gründerstart som et ledd i å realisere nyskappingsplanen.

nyskappingsarbeidet. Instituttlederne må trekkes med, og nyskaping må inn som en integrert del av forskningsstrategien.

ARNE ASPHJELL
arne.asphjell@adm.ntnu.no

Nye tverrfaglige prosjekter

Programstyret for NTNUs program for tverrfaglig forskning har tildelt forprosjektmidler i størrelsesorden 35 - 50 000 kroner til 14 prosjekter for å utvikle tverrfaglige prosjektidéer:

- Bærekraftig mobilitet. Kunnskaps- og teknologiutvikling knyttet til kollektivt bilhold. *Prosjektleder Stig Larssæther, Program for industriell økologi.*
- Bruer. Forskjellige former for variasjon og fellestrekk bruker imellom. *Prosjektleder Trond Berge, Institutt for sosialantropologi.*
- Mobil ungdomskultur i tverr-

faglig perspektiv: Kjønn, teknologi, språkkoder, normer. *Prosjektleder Berit Skog, Institutt for sosiologi og statsvitenskap.*- Bruk av psykometriske tester i kjøresimulator. *Prosjektledere Torbjørn Rundmo, Psykologisk institutt.*
- Stemme- og bokstavteknologier: 1700/2000. *Prosjektleder Erik Østerud, Institutt for nordistikk og litteraturvitenskap.*
- Ekko. Om fangst, industri og drømmer. *Prosjektleder Per Østby, Institutt for tverrfaglige kulturstudier.*
- Reetablering av forskergruppe innen systemteknikk ved

NTNU. *Prosjektleder Annik M. Fet, Institutt for industriell økonomi og teknologiledelse.*- Skogskulturer i globalt perspektiv. Arbeid, frihet og natur som temaer i historie, minner og myter fra skogsmiljøer i ulike sosiale og kulturelle kontekster. *Prosjektleder Ingar Kaldal, Historisk institutt.*
- Miljø, ressurser, konflikter. *Prosjektledere Håkon Lein, Geografisk institutt.*
- Allestedsnærværende IT-systemer. *Prosjektleder Trond Are Øritsland, Institutt for produktdesign.*
- Vindkraft. *Prosjektleder Jørgen Løvseth, Institutt for*

- fysikk.*
- Mediekommunikasjon og etikk. *Prosjektleder Anne Marit Myrstad, Institutt for kunst og medievitenskap.*
- Kreativitet i utforming av nye produkter og nye arbeidsformer. *Prosjektledere Barbro Rønning, Institutt for kunst og medievitenskap/Jon Lippe, Institutt for tverrfaglige kulturstudier.*
- Utviklingen av kunnskap. *Prosjektledere Ida Bull, Historisk institutt/ Magne Njåstad, Historisk institutt/Knut Ove Eliassen, Institutt for nordistikk og litteraturvitenskap.*

Ønsker seg juss ved NTNU

Den nasjonale domstoladministrasjonen flytter til Trondheim. Både advokater og dommere i Trondheim engasjerer seg nå for å realisere drømmene om et juridisk miljø ved NTNU.

I neste uke støtter etter alt å dømme Stortinget et forslag fra regjeringen om å flytte Domstoladministrasjonen fra Oslo til Trondheim. Det innebærer at det juridiske miljøet i Midt-Norge vil ble beriket med nærmere 70 nye arbeidsplasser. Flere ønsker nå at NTNU etablerer juridiske studier. Advokat ved Høyesterett, Geir Høin, mener at juridiske fag er særlig relevant for et universitet med den profilen NTNU har.

Juss innen teknologi. – Et teknisk universitet er helt avhengig av den juridiske kompetansen for å få komplette og konkurransedyktige sivilingeniører. Det er en nær sammenheng mellom og nødvendig med en kombinasjon av både teknisk og juridisk kompetanse, og dette blir det bare mer behov for i samfunnet, tror Høin. Han finner det helt nødvendig på sikt for de tekniske fagene, men også for samfunnsvitenskapelige fag. Det er vanskelig å tenke seg sosialøkonomi i dag uten juridisk innslag.

Det er 30 år siden de første juridiske studenter i Trondheim avla sine eksamener. Jusstudentene i Trondheim har valgt å studere enten som privatister eller ved Folkeuniversitetet. I alle år er eksamen blitt avlagt i Oslo eller Bergen.

– All ære til den innsatsen Folkeuniversitetet har gjort, men dette blir ikke noe fullverdig juridisk studium i Trondheim, mener Høin. I første omgang foreslår han å opprette primærdisiplinene, nemlig grunnfag i offentlig rett og privat rett. På sikt ser han for seg flere juridiske fag som er teknisk orientert, som oljerett og konkurranserett

– Start topptungt. Dommer i Trondheim Byrett, faglig leder av jusstudiene ved Folkeuni-

versitetet i Sør-Trøndelag og for tiden også dommer i Orderud-saken, Tor Langbach, støtter tanken om etablering av juss ved NTNU og mener NTNU bør kjenne sin besøkelsestid.

– For det første bør NTNU skjønne at dette er et fryktelig interessant fagfelt. Det har vekstpotensial, det er svært «salgbart», og det vil være veldig berikende i forhold til etablerte fagmiljø ved NTNU, sier Langbach. Det eneste mulige problemet han ser, er begrenset tilgang på akademisk kompetanse. Det er ikke så mange jurister som ønsker seg en akademisk karriere. Det første som må gjøres i Trondheim, vil derfor være å bygge opp en tilstrekkelig akademisk forskerkompetanse.

– Å starte med grunnfagsstudier er feil, det vil ikke skape et akademisk miljø eller et fakultet på dette nivået. Man må begynne topptungt, kanskje skape et juridisk kompetansesenter innenfor NTNU, innen for eksempel arbeidsrett eller andre områder.

Langbach tror at juss lett kan gli inn i tverrfaglige satsinger og viser i likhet med Høin til teknologi-juss som kan spille sammen med teknologimiljøene.

Lunken rektor. Rektor Emil Spjøtvoll er lunken til tanken om et eget juss-studium ved universitetet. Han frykter at et slikt initiativ vil gå ut over Universitetet i Tromsø, som sliter med å holde sitt profesjonsstudium på beina. Men Spjøtvoll avviser ikke tanken om studier i mindre skala.

– Etablering av et grunnfag kan vi være tjent med, men det må skje i samarbeid med de andre universitetene, understreker rektor.

TORE HUGUBAKKEN
tore.hugubakken@adm.ntnu.no

Sindre Stave, Ann Sølvi Valås, Kåre Svepstad og Rune Braseth er alle jusstudenter i Trondheim og ønsker seg et juridisk fakultet ved NTNU. Men de tror at veien dit er lang.
FOTO: TORE HUGUBAKKEN

– Gi oss fire vegger

Jusstudenter i Trondheim håper på lokaler og fagmiljø.

– Det er ingen tvil om at jusstudenter i Trondheim ønsker dette, sier leder av StudentJuss-Hjelpa i Trondheim, Kåre Svepstad om et eventuelt juridisk fakultet ved NTNU. Men han tror at det vil ta mange år før det kan bli en realitet. Svepstad er en av nærmere 180 jusstudenter som bor i Trondheim. Selv nærmer han seg slutten på sine studier og gleder seg mest over at Domstoladministrasjonen kan være med å gi nyutdannede jurister arbeid. Men for nye stu-

denter hadde det vært en inner-tier med etablerte jusstudier ved NTNU. Det ville gjort det enklere med veiledning og undervisning. Det ville også forhåpentligvis gitt dem faste lokaler, hvor studentene kunne ha møttes hver dag og hatt et fag- og studentmiljø. Per i dag er jusstudentene spredd over hele byen og benytter seg ofte av lesesaler i regi av NTNU eller Høgskolen i Sør-Trøndelag (HIST), eller på Folkebiblioteket for å lese.

Ann Sølvi Valås er privatist på tredje avdeling og får derfor

ikke lån fra Statens Lånekasse. Hun må ha en deltidsjobb ved siden av studiene og beregner dermed lengre tid på å bli ferdig. Et etablert studium i Trondheim ville ha hjulpet henne. Jusstudentene tror også at et universitetstilbud i faget ville ha lokket flere studenter til Trondheim, på bekostning av Oslo og Bergen.

Opprør mot tidsskriftforlag

Utgiverne av vitenskapelige tidsskrift strammer grepet om markedet og øker prisene. I den vitenskapelige leir vokser et ulmende opprør.

Universitetsavisen har tidligere rapportert om skyhøye abonnementspriser på vitenskapelige tidsskrift. For eksempel koster et årsabonnement på «Brain Research» 17 444 dollar! Forlaget som står bak dette fagtidsskriftet og om lag 1200 andre, heter Reed Elsevier. Den 7. mai kjøpte de opp det amerikanske forlaget Harcourt General for 4.5 milliarder dollar, og økte dermed sin tidsskriftportefølje med 500 nye titler. Avansen i dette markedet ligger på 35 prosent, mot 20 prosent i bransjen for øvrig, melder Economist 12.mai.

Et åpenbart svar på problemet med grådige forlag er publi-

sering på nett. Fra en gruppe som kaller seg «The Public Library of Science», går det nå ut en oppfordring til forskerkolleger om å boikotte forlag som ikke vil gi fra seg retten til publisert materiale etter at seks måneder er gått. Andre «forskeraktivister» oppfordrer til å publisere direkte på nettet, uten å gå veien om tidsskrift.

Persienne-terror

Brukere av Idrettsbygget på Dragvoll klager over at persienner «går opp og ned hele tiden og driver dem til vanvidd med klapping og bråk». Persiennene styres automatisk og påvirkes av vær- og vindforhold. Odd Roar Sjøhelle ved SiT-Bbygg innrømmer at dette kan by på problemer på dager med ustabil trøndervær. Han beklager forstyrrelsene det medfører og vil vurdere andre løsninger.

Nytt grunnfag i musikkteknologi

Det er ikke hver dag det fødes nye grunnfag ved NTNU. Nyeste tilvekst heter «Musikkteknologi».

Det nye studietilbudet er opprettet i et samarbeid mellom Institutt for teleteknikk (akustikk), Musikkvitenskapelig institutt og Musikkonservatoriet. Faget omfatter i hovedsak teknologi for produksjon, lagring og distribusjon av musikk.

Kjente emner. – Dette grunnfaget passer for den som er interessert i musikk og/eller teknologi, sier en av fagets fedre, førsteamanuensis Carl Haakon Waadeland ved Musikkonservatoriet. Han forteller at det i flere år har blitt undervist og forsket på emnene

som inngår i det nye grunnfaget, men det er først i høst at de involverte tar skrittet fullt ut og etablerer et grunnfag.

Ikke motefag. Studentene på musikkteknologi skal se nærmere på bruk og utvikling av teknologi i forbindelse med metodikk, utøvelse, skaping, formidling, opplevelse og analyse av musikk. Grunnfaget er delt inn i fire ulike emner, hvorav tre er lukka. Begrenset tilgang på arbeidsstasjoner og laboratorier er årsaken til begrensningene.

Moderinstituttet for det nye grunnfaget blir Musikkonservatoriet. Undervisningen vil skje både på Dragvoll, i Olavshallen og på Gløshaugen. Ringve blir også en av «campusene». For musikkteknologi er ikke noe nytt motefag. I følge Waadeland er faget like gammelt som musikk-

instrumentet. Det er derfor høyst relevant å foreta ekskursjoner til Ringve musikkhistoriske museum for å studere utstilte instrumenter.

Spent på respons – Dette er et fag som er midt i smørøyet for NTNU, synes Waadeland. Både den utøvende, den humanistiske og den teknologiske delen er ivaretatt.

– Tidligere undervisning viser at det er interesse for faget, sier førsteamanuensen som likevel er spent på responsen. Siste frist for påmelding er 1. juni. Grunnfaget skal være et tverrfaglig tilbud til alle med generell studiekompetanse, men søkere som har bakgrunn fra musikk og informasjonsteknologi, står sterkest ved opptak.

TORE HUGUBAKKEN
tore.hugubakken@adm.ntnu.no

Gir ikke opp Rosenborg

Her vil leder i Velferdstinget, Roger Færestrand Beite, at det skal bygges studentboliger i regi av Studentsamskipnaden.

FOTO: TORE HUGUBAKKEN

Velferdstinget har ikke gitt opp muligheten for at NTNU-tomta på Rosenborg kan bli studentboliger. Nå ligger håpet i at departementet stanser salget.

I forrige uke var studentrepresentanter fra NTNU i Oslo for å legge fram sine synspunkter for Kirke-, undervisnings- og forskningsdepartementet (KUF) og hos KUF-komiteen på Stortinget. Håpet er at de kan stanse Kollegiets vedtak om Rosenborgsalget. Tidligere i denne måneden aksepterte NTNU tilbudet fra Heimdal Gruppen og Veidekke på 65 millioner kroner for 13 000 kvadratmeter bygningsmasse og 28 mål tomt. Studentpolitikkerne mener at området heller bør brukes til rimelige studentboliger.

– **Unnviker ansvaret.** – Vi har sterke innvendinger mot at NTNU selger denne tomten til en privat aktør, sier Roger Færestrand Beite, leder i Velferdstinget. Han argumenterer med at tomten på Rosenborg er et av de få gjenværende statlige eller kommunale områder i Trondheim som egner seg til bygging av studentboliger. Dekningsgraden for studentboliger i Trondheim er 13 prosent, noe som er godt under landsgjennomsnittet, opplyser Beite. Han viser til at flere studenter søker seg til Trondheim og at dette er en utvikling som både kommunen og utdanningsinstitusjonene håper vedvarer. Problemet er at antall studentboliger ikke øker i samme hastighet.

– Men er det ikke i seneste laget med å reise en slik debatt? Vedtaket om salg er jo fattet?

– Det er bedre sent enn aldri. Kollegiet har jo nylig vedtatt å selge til Heimdalgruppen. Men et prinsipielt vedtak om salg ble gjort i 1999. Allerede den gang skulle man ha vært framsynt nok til å se konsekvensene. Men salget må godkjennes av departementet. Der ligger det en mulighet.

Beite har tro på at studentene kan stanse salget i tretende time og har sammen med Studenttinget kontaktet det politiske miljøet i Oslo. Beites forslag er at Studentsamskipnaden får tilslag på 50 millioner og at KUF spytter i resten fra en bud-

sjettpott som skal brukes til å finansiere nye studentboliger.

Samskipnaden er fortsatt med. Studentsamskipnaden la inn et bud på 50 millioner. Deres plan var å bygge 250 studentboliger. Bygg- og eiendomsdirektør Terje Bostad sier at de fortsatt er interessert i tomten hvis KUF går inn med restmillioner.

Stortinget har formelt sett i slike sammenhenger mulighet til å pålegge NTNU å selge til andre aktører.

Storingsrepresentant Arne Lyngstad (KrF) fra Nord-Trøndelag sitter i KUF-komiteen.

Han mener at hvis Trondheim skal befeste sitt rykte som studentby, må byen kunne tilby nok studentboliger.

– Hvis universitetsledelsen ønsker å gå i dialog med den politiske ledelsen, så ønsker jeg det velkommen. Hvis ikke det skjer, mener jeg at statsråden på eget initiativ bør vurdere dette.

Har ansvar. Lederen i Velferdstinget viser til Universitetsloven og Lov om studentsamskipnader hvor det står at NTNU har et overordnet ansvar for å tenke strategisk på studentenes læringsmiljø. I begrepet «læringsmiljø» ligger også studentenes boligforhold. Beite mener at dette er tilsidesatt av NTNU.

TORE HUGUBAKKEN

tore.hugubakken@adm.ntnu.no

Siste!

– Det er bred politisk støtte for at Rosenborg skal på Samskipnadens hender, sier Ivar Munch Clausen, leder i Studenttinget. Han befant seg onsdag i Oslo for å diskutere Giske-melding og tomtesalg på Rosenborg med KUF-komiteen. I følge Clausen er det forståelse hos alle partiene i komiteen.

– Det virker helt klart at komiteen er interessert i å fortelle departementet et og annet om hvordan de skal gripe denne saken fatt.

Plages du av uønsket e-post?

alfakrøll

Henvendelser per post som vi ikke ønsker oss, tiltar i omfang. Det gjelder både vår grønne postkasse for papirpost, og ikke minst innboksen som er vår åpning ut mot nettet. Elektronisk søppelpost («junkmail») eller «spam» er blitt en plage.

Undertegnede får for eksempel stadig tilbud om å kjøpe rør fra en produsent i Kina. Behovet mitt for slikt er ikke så stort at jeg trenger å importere direkte fra produsenten, og ikke har jeg tenkt å starte i rørbusinessen heller. Paradoksalt nok inneholder e-posten et ps der det står at jeg garantert vil motta henvendelsen bare en gang. Ikke særlig troverdig etter melding nummer 11 om samme sak.

Tilbud om potenspillen Viagra og finansielle opplegg som skal gjøre deg rik i en fart, er andre gjengangere blant e-post-tilbudene.

Vanskelig å stoppe. Uønsket e-post er vanskelig å komme til livs fordi det er så altfor enkelt og kostnadsfritt for avsender å distribuere sin melding til et større utvalg e-postadresser. Annonsering av tjenester og produkter ved hjelp av e-post er faktisk en av de få annonsekanaler som koster mindre for avsenderen enn for mottakeren. Avsenderen kan med et tastetrykk sende samme melding til hundretusener av mottakere, som i sin tur må bruke både egen tid og tilknytningstid for å kvitte seg med den uønskede meldingen.

På grunn av at denne typen annonsering er så billig, blir det de ubemidlede, useriøse selgere med uinteressante tilbud som benytter kanalen. Og de skyter med hagle mot en bred, udefinert gruppe mennesker. Sannsynligheten for at du skal få et tilbud som du faktisk er interessert i, er derfor meget liten.

Er det mulig å reservere seg mot, eller legge inn filter slik at du slipper å få uønsket e-post? Nei, dessverre. Ved NTNU forsøkes mesteparten av denne type e-post stoppet i tjenerne (serverne) som administrerer e-posttjenesten. Det skjer ved at vi abonnerer på lister med adressene til de verste «spammerne» på nettet, og fjerner post som kommer fra disse. Men selgerne som opererer på nettet, er oppfinnsomme, og det er umulig å filtrere bort all post av denne typen. Avsenderne endrer stadig adresse, og de kan også forfalske avsendernavn slik at det ser ut som meldingen er sendt fra en kjent, lokal avsender.

Vær våken på e-post som har lokal avsender og emne på engelsk. Du bør helst slette slike e-poster uten å åpne – de kan være virusbærere.

Microsofts Outlook 2000 gir deg muligheten til å legge inn et filter slik at uønsket post blir lagt i egen mappe, og du kan selv oppdatere filteret med nye adresser.

Bombardement. – Filtrerer vi inngående e-post for strengt, får vi et stormløp av henvendelser om legal post som ikke slipper gjennom, sier Knut Carlsen, som er ansvarlig for den tekniske siden av e-posttjenesten ved NTNU. – Dette er en vanskelig balanse, legger han til.

– ITEA har lagt en strengere grense på inngående post for studenter enn for ansatte. Derfor er det betraktelig mindre søppelpost som slipper igjennom til dem. Det er minst hundre tusen «junkmails» daglig som bombarderer våre posttjenere, forteller Carlsen.

Ikke svar. Noen meldinger av denne typen har i starten et tilbud om at du kan gi beskjed hvis du ikke ønsker flere henvendelser fra avsenderen. Det er dumt å bruke personlige ressurser på å svare, både fordi det er bortkas-

Det er stor spennvidde i produktene som tilbys NTNU-ere via e-post. Eksempelene viser reklame for drops med erotiske egenskaper, kunstfiber fra Kina, seilbåt fra Tyskland, «snuseprogram» som finner hemmelig info på Internet, sement fra India og billige lår fra USA.

tet tid, og fordi du gir fra deg din e-post adresse. I tillegg viser du at du faktisk leser det de skriver. Unngå personlig e-postkontakt med spammere, send heller en henvendelse til ITEA og la dem forfølge saken videre på vegne av NTNU: abuse@itea.ntnu.no.

Det er dannet en egen forening for å motarbeide spam: **http://www.cauce.org/**

Vil du vite mer om spam-plagen, har dette nettstedet gode råd å gi: **http://spam.abuse.net/**

IT-spalten neste gang: Virus kommer med e-posten.

ARNE ASPHJELL

arne.asphjell@adm.ntnu.no

Virusalarm

Får du en e-post med vedlegg «EMANUEL.EXE», må du ikke åpne den. Da blir din maskin vert for dataviruset W32.NAVIDAD.16896, som også kan opptre under andre navn. Viruset sender e-post automatisk til alle som ligger i adresseboka. Slett en slik e-post med en gang.

innblikk

Giske kjøper Dragvoll-venner

Trivelig prat i kantina: Utdanningsminister Trond Giske tok en lang lunsj i Dragvoll-kantina sammen med SVT-dekanus Jan Morten Dyrstad, mamma Norunn Illevold Giske, HF-dekanus Petter Aaslestad og prorektor Kathrine Skretting (med ryggen til).

FOTO: RUNE PETTER NÆSS

Mye av Dragvoll-kritikken mot Mjøs-reformen er forstummet etter at statsråd Trond Giske lovet mer penger, blant annet til forskning.

En gløtt ned i pengesekken gjorde Giskes Stortingsmelding mer spiselig for HF- og SVT-dekanene Petter Aaslestad og Jan Morten Dyrstad. Deler av Dragvollmiljøet har tidligere har vært svært kritiske til reformen.

Statlig styring. «Så langt kan spørsmålet «Trenger vi Mjøs-utvalgets innstilling» besvares negativt.» Dette skrev HF-dekanus Petter Aaslestad i en kronikk i Aftenposten i fjor høst. Han har i likhet med en rekke personer fra Dragvollmiljøet vært svært negativ til mange av endringene som ble foreslått av sentrumsregjeringens Mjøsutvalg. Hovedinnvendingene har vært at den mer ressurskrevende studentoppfølgingen vil gå ut over forskningen, samt at vitenskapelig ansatte mister makt. Likeledes har det vært skarpe protester mot den generelle markedsrettingen og «studentfabrikkmentaliteten» mange mener ligger i forslagene. Mjøsutvalgets påfølgende «Stortingsmelding 27», som skal behandles i Stortinget 12. juni, får imidlertid en mer positiv velkomst. – Dette skyldes blant annet at Trond Giske har en langt bedre forståelse av breddeuniversitetenes rolle enn det forgjengeren Jon Lilletun hadde. Giske holder heldigvis på den statlige styringen, i motsetning til Lilletun som ville ha fri-slepp, hevder Petter Aaslestad i dag.

Dragvoll med senket sverd. Et fullsatt auditorium 1 på Dragvoll satt onsdag 23. mai i én time og hørte utdanningsminister Trond Giske gjøre rede for den store «Kvalitetsreformen», som den heter i departemental språkbruk. I spørsmålsrunden etterpå var det få kritiske røster å høre. Mye gikk på detaljer som ikke rokker ved det grunnleggende. Den mest vektige kritikken kom fra en representant fra statsvitenskap som trodde at den varslede «mappeevalueringen» kom til å bli et pengesluk. Mappeevaluering innebærer en jevnere studentevaluering gjennom hele året. Bruken av denne typen evaluering skal fases inn, til fordel for dagens store, avsluttende eksamen. Giske klarte ikke å overbevise salen om at det er penger å spare på dette. Han kunne bare vise til at en generelt raskere gjennomstrømming ville veie opp for de økte kostnader.

God tone på kantina. Etter møtet tok Giske en lang lunsj på Dragvoll-kantina med HF-dekanus Petter Aaslestad, SVT-dekanus Jan Morten Dyrstad, prorektor Kathrine Skretting og Universitetsavisen. Stemningen var god. Dekanene fra HF og SVT, som tidligere har refset Giske i avisspaltene, har blitt beroliget, blant annet av lovnader om ti milliarder kroner i avsetninger til Forskningsfondet over de neste fire årene. Avkastningen av dette fondet går direkte til forskning. I tillegg har Giske omgjort Mjøsutvalgets forslag om å fjerne opprykksordningen til professor. Giske ønsker også, i motsetning til Mjøsutvalget, å beholde universitetene som forvaltningsorganer. Alt dette høster akklamasjon rundt bordet. De tre NTNU-toppene er videre fornøyd med at bachelorgraden ikke lenger må inneholde minst tre fag, slik Mjøsutvalget krevde. – Et slikt krav ville ha gått på

bekostning av den faglige dybden, tror de.

Kantine-nei til ansatte ledere. Til tross for den gode stemningen, vendes tommelen ned for forslaget om at faglige ledere på institutts- og fakultetsnivå skal ansettes direkte av universitetsledelsen, og ikke velges av de ansatte som i dag. Prorektor Skretting prøver forsiktig å forsvare forslaget ved å vise til at det er viktig med lojalitet oppover i systemet, men SVT-dekanus Jan Morten Dyrstad er nådeløs.

– Ved å gå bort fra den valgordningen vi har i dag, oppnår vi bare én ting, og det er å frata enhetslederne deres legitimitet i fagmiljøene, hevder han. – Personene vil dessuten med stor sannsynlighet bli de samme uansett, siden faglige ledere nødvendigvis må rekrutteres fra fagmiljøet. Da ender man fort opp med den samme personen i stillingen, men uten den legitimiteten som et valg ville ha gitt, mener Dyrstad. Han støtter kravet om en sterkere faglig ledelse, men mener at dette, for NTNUs del, i stor grad kan skje ved å bygge videre på resultatene fra Orgut-prosjektet i 1998.

– Gjennomstrømmingspresset i forslaget vil skape et mer klassedelt utdanningssystem, tror HF-dekanus Aaslestad. – Når man begynner på universitetet, må man sosialiseres. Effektivitetsjaget vil gjøre det vanskeligere for studenter fra ikke-akademikerhjem å knekke kodene i tide, og bidrar dermed til å øke klasseskillene på universitetet, hevder Aaslestad. Giske tar en kaffeslurk og avviser problemet. – En høyere intensitet i studiene vil gjøre det mulig å knekke kodene på kortere tid, stadfester han.

Praten går. Etter hvert har statsråden, som vil at studentene skal bruke mindre tid på kantina, falt for eget grep. En

Dette foreslår Giske:

Heltidsstudenten skal gjenreises. I dag viser undersøkelser at studenter bruker om lag 28 timer i uka på studiene. Giske ønsker å øke dette til ca. 38 timer, som er en normert arbeidsuke.

Studiefinansieringen skal stimulere til gjennomstrømming. De som fullfører på normert tid, får bedre studiefinansiering. Stipendandelen økes til 40 prosent for denne gruppen.

Studentene skal få bedre oppfølging. Øvingsaktivitet og gruppeundervisning intensiveres. Studentene må følge undervisningen gjennom hele året for å gå opp til eksamen. Bestått eksamen etter to ukers sprenglesing skal ikke lenger være mulig.

Studentene evalueres gjennom hele året. Bruken av alternative evalueringsformer som for eksempel gruppeeksamen, muntlige foredrag, hjemmeeksamen, og skjønnsmessige vurderinger, skal økes.

Alle studieløp normeres. På alle fag skal man, med få unntak, bli «Bachelor» etter tre år, «Master» etter to nye år, og «PhD» etter ytterligere tre år.

Faglig ledelse skal styrkes. Universitetsledelsen skal ansette dekaner og instituttledere direkte, i stedet for at de velges som i dag. Dette skal redusere sjansen for at de faglige lederne opptrer som «tillitsvalgte»; ute av stand til å fatte kontroversielle beslutninger.

Større beslutningsfrihet for universitetet. Giske foreslår at universitetet blir en slags særlovsselskaper med større fullmakter enn i dag til å disponere egne midler, opprette og nedlegge fag med mer.

Flere eksterne i Kollegiet. Universitetets styre skal få færre vitenskapelig ansatte og flere eksterne representanter. Dette gjøres for å styrke kontakten med omverdenen.

Mer penger til forskning. Giske foreslår å øke Forskningsfondet med 10 milliarder i løpet av de neste fire årene. Avkastningen av fondet går til forskning. Han vil prøve å få til ordninger som gjør at midlene i større grad går direkte som grunnbevilgninger til fagmiljøene.

Mer penger til utdanning. Det mer intensive studieløpet som Giske foreslår, skal først og fremst finansieres av at studentene kommer raskere gjennom studiet. Dette vil frigjøre ressurser som kan brukes på en tettere oppfølging. Basisbevilgningene skal også øke, loves det.

Forslagene skal behandles i Stortinget 12. juni.

ventende mamma, Norunn Illevold Giske, må gi opp å vente på sin kantinediskuterende ministersønn. Hun kjører hjem til Nardo alene.

EVEN GRAN

even.gran@adm.ntnu.no

Rektorvalget: Kandidatene lanseres etter sommeren

Leder av valgkomiteen, dekanus Gunnar Bovim, har allerede et par navn klare. Men dem holder han tett med foreløpig. Først skal det fokuseres på hvilke saker som er viktige for universitetet.

NTNU-valget 2001

– Vi ønsker først å få til en saksdebatt om hvilke saker som er viktige for NTNU i tida som kommer, sett i forhold til strategiplanen og NTNUs plass i Trondheim, Norge og verden, sier Bovim. Persondebatten ønsker han å vente med til over sommeren.

Fokus på saker. Bovim utdyper hva han mener med NTNUs plass i samfunnet: For byen er det hvilken betydning universitetet har som bidragsyter i byens og regionens utvikling, og som arbeidsplass for ansatte og studenter. For Norge er det som et profilert universitet med nasjonalt ansvar for avansert teknologisk forskning og utdanning – hva bør vi ta mål av oss til å bidra med i nasjonens utvikling? I verdensmålestokk er det å velge hvilke områder NTNU skal være ledende innenfor.

Bruk Universitetsavisa! Valgkomiteen ønsker debatt om hva som bør være de sentrale *sakene* i årets valgkamp. Bovim etterlyser innspill om dette fra folk både innenfor og utenfor universitetet, og oppfordrer alle til å bruke debattsidene i Universitetsavisa til å si sin mening. Siste sjanse før sommerferien er neste nr. av avisa, som har **leveringsfrist for debattinnlegg 8. juni.**

– Jeg ønsker å være tydelig på at vi ikke vil at kandidater skal komme seilende inn på slutten av valgprosessen, framholder han. I løpet av september må aktuelle kandidater på banen, og de må delta i debatten og ta stilling til sakene. Vi vil ikke at en kandidat skal kjøres fram i siste liten fordi de andre kandidatene ikke er spiselige.

Ikke flaut å tape. – I Norge har vi en grunnleggende feil holdning til dette å stille til valg, sier en engasjert komitéleder. Mange tror at det er flaut å stille til valg og tape. Det er det ikke. Her har amerikanerne en helt annen holdning. De setter på sin cv at de har deltatt i valg, selv om de har tapt så det suser. Det er debatten i seg selv som har verdi, ikke minst for universitetene. – Det er en samfunnsoppgave å stille til valg, påpeker Bovim. Det er et hederstegn å ha stilt seg til disposisjon, kommet med sine argumenter og bidratt til en debatt som har ført til økt refleksjon. Hvis institusjonen sier nei, er det den ærligste sak av verden.

Han vil ikke at en persons adresse

skal være en kvalifikasjon eller en diskvalifikasjon – Dragvoll eller Gløshaugen skal ikke være avgjørende for en persons valgbarhet. – En institusjon kan ikke være bekjent av å velge rektor ut fra adresse, fnysrer Bovim.

Dekanrunde. Bovim har startet på en runde med å besøke alle dekanene for å diskutere saker og aktuelle kandidater, men presiserer at han er åpen for innspill fra hvem det måtte være når det gjelder kandidater, innhold og regi av rektorvalget. Både Universitetsavisa og NTNUs debattforum på nettet, **ntnu.fritt-forum** (tilgjengelig via Innside og News-lesere) vil forhåpentligvis blir arenaer for en livlig og saklig meningsutveksling. Utover høsten vil valgkomiteen også arrangere en serie møter der aktuelle universitetspolitiske saker er tema.

Ved siste rektorvalg var det som kjent bare én kandidat og laber deltagelse. Bovim tror ikke det vil skje denne gangen. – Vi har ikke jobbet godt nok hvis ikke valgdeltagelsen blir mye høyere enn sist, poengterer han.

– Vi må heller ikke glemme at valget også innebærer valg av prorektor og styre, sier han videre. Bovim håper at Kollegiets arbeidsform også blir tema for debatt, og hvordan Kollegiet som helhet bør være sammensatt. For Kollegievalget var også valgdeltagelsen skandaløst lav siste gang etter Bovims mening, og et mål er å få den vesentlig høyere denne gang.

Må ha de tre K'er. *Hvor mange rektorkandidater ønsker du skal stille?*

– En eller to er for lite, og tjue er for mye. Tre til fire er passelig mener Bovim. Hvis det blir for mange, vil valgkomiteen gi sin anbefaling på en utvalgt gruppe likeverdige kandidater.

Har komiteen diskutert hvilke personlige egenskaper som er viktige for en rektor?

– Ja, vi må mene noe om personlige egenskaper – på forhånd, før vi begynner å utpeke aktuelle kandidater, understreker han, og ramser opp i rask rekkefølge:

- Lojal mot vedtak.
- En positiv person, som ser muligheter.
- Engasjert og evne til å engasjere.
- En som har legitimitet i forhold til totaliteten av NTNU, en brobygger.
- Integritet.
- Rektor må inneha de tre K'er: Kreativ, konstruktiv og kritisk.

Og han legger til enda en K: Kvalitetsbevisst, både i undervisning og i forskning. Rektor må være en garantist utad for universitetets kvalitet.

Lojal mot vedtak. Hvis eventuelle lesere med en rektor i magen har fått kalde føtter etter å lest denne listen, skynder vi oss å legge til at Bovim poengterer at han slett ikke ventet å finne en kandidat som oppfyller alle ønsker og krav.

– Dette er langt forbi det man kan forvente å få oppfylt, sier han. Det handler ikke om å mene de rette tingene. Så lenge rektor er lojal mot vedtak, bør velgerne kunne godta at han eller hun har enkelte avvikende meninger. Vi ønsker ikke en håpløs person som mener de rette tingene, legger han til.

ARNE ASPHJELL

arne.asphjell@adm.ntnu.no

Valgkomité

For første gang er det oppnevnt en valgkomite som har som oppgave å arbeide aktivt for å frambringe kandidater til valgene. Medlemmene er:

Professor Gunnar Bovim (leder)
Professor Gunnhild Vidén
Professor Torgeir Moan
Fakultetsdirektør Åge Søsveen
Leder av Studenttinget Ivar Munch Clausen
Informasjonsdirektør Anne Katharine Dahl (sekretær)
Henvendelser til valgkomiteen: valgkomiteen@adm.ntnu.no

I tillegg er det oppnevnt et valgstyre som har ansvar for forskriftsmessig gjennomføring av valget. Assisterende universitetsdirektør Peter Lykke er leder.

Valget skal denne gang gjennomføres elektronisk, det vil si at stemmene avgis via nettet. Peter Lykke lover at dette skal fungere fint.

Det endelige svaret på hvem som blir neste «veggpryd» i styrerommet, får vi senest 1. desember.

FOTO: ARNE ASPHJELL

– Det er slett ikke flaut å tape et rektorvalg, poengterer Gunnar Bovim. FOTO: ARNE ASPHJELL

Viktige datoer

Manntallsister legges ut: 8. oktober

Frist for navneforslag: 15. oktober

Offisiell kunngjøring av kandidater: 22. oktober

Rektorvalg: 5. november

Prorektorvalg: 15. november

Valg til Kollegiet: 19. november

– Ny organisering bør prege valgkampen

Spørsmålet om fakultetsstruktur- endring bør bli viktigste valgkampsak i høst, mener nestleder Gunnar Fermann i Forskerforbundet ved NTNU.

– I stedet for å presse saken om endring av fakultetsstruktur fram til en avgjørelse i *forkant* av rektor-valget, ville en utsettelse av avgjørelsen til *etter* rektorvalget kunne gjort underverker for oppslutningen om rektorvalget ved NTNU,

og dermed også for vårt bedriftsdemokrati, mener Fermann.

Den nye fakultetsstrukturen var hovedtema på et todagers seminar i regi av Forskerforbundet i forrige uke. Fermann mener saken er så viktig at den bør bli hovedsak ved høstens rektorvalg. Han viser til Giskes Stortingsmelding «Gjør din plikt. Krev din rett», som åpner for at universitetene skal ha full råderett over hvordan de organiserer sin egen virksomhet (avsnitt 10.3.3.).

– Dette innebærer at Kollegiet og NTNU-ledelsen ikke lenger har sterke

formelle grunner til å drive fram en beslutning om fakultetsstrukturen i innværende periode, sier han. Ifølge Fermann er det mye som tyder på at NTNU kan tjene på å gi seg selv bedre tid i denne viktige saken og at tilslutningen til en avgjørelse vil styrkes betraktelig om saken ble et reelt tema i rektorvalget.

– På direkte spørsmål i et valgmøte for nesten tre år siden avkreftet rektor Spjøtvoll at fakultetsstrukturen var et tema i den perioden han nå er i ferd med å avslutte. Det bør derfor tilligge et nytt rektorat og et nytt kollegium å ta stilling

til om, og eventuelt hvilke fakultetsstruktur- endringer som skal finne sted. Er det noe Orgut-prosessen har lært oss, så er det at reorganiseringsgevinster er lettere å realisere på papiret enn i virkeligheten. Det er vanskelig å se at NTNU er tjent med enda en reorganisering før ledelsens egen evaluering av Orgut er slutført og vi har tatt resultatene inn over oss, mener Gunnar Fermann.

SYNNØVE RESSEM

synnove.resse@adm.ntnu.no

Idealrektoren...

Rektor skal være en kreativ, konstruktiv og kritisk leder for de mer enn 20 000 studenter og ansatte som har sin arbeidsplass ved NTNU. Samtidig skal han eller

hun være universitetets talsperson utad. Vi har spurt et utvalg personer, både innenfor og utenfor universitetet, om hva valget bør handle om: 1. Hva bør

være viktigste egenskap(er) for å bli rektor? 2. Hvilke valgkamp-sak(er) bør være viktigst ved dette valget?

Torunn Klemp, rektor ved Høgskolen i Sør-Trøndelag (HiST):

1. Forståelse for universitetets rolle i samfunnet, kommunikative ferdigheter og andre lederegenskaper. Stor arbeidskapasitet.
2. Kvalitetsreformen innenfor høyere utdanning. Jeg håper også at den kommende rektoren har interesse for å videreutvikle samarbeidet med HiST.

Rune Skarstein, førsteamanuensis ved Institutt for samfunnsøkonomi:

1. Rektor må forstå at universitetet sin autonomi og indre demokrati ikkje er ein luksus, men grunnvilkår for uavhengig og kritisk forskning og undervising av høy kvalitet. Ho/han må òg forstå at dei såkalla «brukarane» av universitetet omfattar langt fleire enn norsk næringsliv, og ta konsekvensen av denne innsikta, til dømes i forslag til eksterne styrerepresentantar.
2. Den kanskje viktigaste saka blir gjennomføringa av ny gradsstruktur. Det er stor fare for at intensiveringa av undervisninga vil gå på kostnad av forskninga. Det er viktig at NTNU får finansiering som sikrar at forskninga ikkje blir skadelidande. Dersom det ikkje lukkast, må rektor ha ryggrad til å nekte å gjennomføre reforma.

Gunnar Foss, professor ved Nordistikk og litteraturvitenskap:

1. Rektor skal vera lyttande og tydeleg overfor sitt grunnplan, vedtaksfør, ha gode kunnskapar om institusjonen og sjølvstendig ha god – og kritisk reflektert – innsikt i dei politiske, faglege og i vid forstand kulturelle forholda som institusjonen er ein skapande del av. Ho eller han skal ha evne til å skapa ein smule samlande begeistring innad og til å få politisk forståing og gjennomslag utad for det som universitetet driv med. Ikkje berre skal rektor vera lyttande, men også verd å lytte til.
2. NTNU er framleis ein ung og uferdig plante. Og derfor må NTNU også vera det mest spennande universitetet her til lands å vera rektor for. Det går ikkje an å stille til val utan å ha meiningar om dei enkelte fagas eigenart og grenser, om organisering av forskning og undervising, om fagintegrering, fakultetsstruktur, styring på alle nivå. Og lokalisering!

Mari-Ann Einarsrud, professor ved Institutt for kjemi, og kollegiemedlem

1. Samlende, beslutsom, inspirerende, energisk.
2. Viktigste sak vil være oppfølging av Stortingsmelding 27. Andre viktige saker er: ressurstilgang (midler, studenter, ansatte), kvalitetsheving, internasjonalisering.

Kristin Dæhli, tillitsvalgt ved Forskerforbundet-NTNU

1. En samarbeidende og lyttende person som tydelig markerer lederskap og ansvarlighet. Bør samtidig framstå med naturlig autoritet både internt og eksternt, og som det bærende symbol for NTNU («levende logo»)
2. Fokus på gode arbeidsmiljø, fordi gode arbeidsmiljø er effektive og produktive. (Slik vil rektor vise omsorg for NTNUs ansatte, samtidig som effektivitet og produktivitet blir mer positivt ladete begrep.) Dessuten: Krav til godt lederskap på alle, nivå og rekruttering.

Arnulf Kolstad, professor ved Psykologisk institutt:

1. Kunnskap og meninger om universitetet og det samfunnet universitetet er en del av. Evne og mot til å uttrykke holdninger klart, også om de skulle stride mot flertallets og de som har makt, innenfor og utenfor universitetet. Stå tydelig fram og bli respektert for sine meninger, og interessere seg for andres.

Rektor bør være mer opptatt av universitetets sjel enn av dets kropp, og han/hun må mangle troen på at organisasjonsendringer løser problemer.

2. Avskaff den «eksterne» representasjonen i øverste organer. Sørg for demokratisk og nedenfra valgt og ikke utpekt rektor, dekaner og instituttledere. Mer tillit, mindre kontroll. Slutt med maset om at mer penger alltid er en forutsetning for god forskning og original tenkning.

Nils Chr. Meland, førstekonsulent ved Økonomiavdelingen:

1. Ha mot! Rektor bør kunne markedsføre NTNU slik at vi får større bevilgninger og at vi framstår som attraktive for forskere, studenter og teknisk/administrativt tilsatte. Være brobygger mellom forskjellige fakultet/retninger og være dyktig politiker.
2. Skaffe bedre arbeidsvilkår for både teknisk/administrativt tilsatte, forskere, studenter. Gi NTNUs ansatte en personalpolitikk som delvis er sentralstyrt på viktige områder.

Liv Sandven, varaordfører i Trondheim:

1. Må virke samlende på så vel ansatte som studenter og må kunne kommunisere godt, i både faglige og sosiale sammenhenger, både internt og eksternt. Må være opptatt av stadig å utvikle universitet, gjerne i forkant av utviklingen i samfunnet for øvrig. Må spille på lag med sitt nettverk av lokale politikere og næringslivsfolk og være mediebevisst. Han/hun må ha god helse, godt humør og kunne ta seg selv uhøytidelig!
2. NTNU skal bli det mest populære universitet i Norge.

Trygve Dahl, Norske Sivilingeniørers Forening:

1. Være i stand til å samle universitetets krefter for den spesielle oppgaven et teknisk-naturvitenskapelig universitet med regionalt ansvar har.
2. Oppnå tilstrekkelige forskningsmidler fra det offentlige som bakgrunn for undervisning, internasjonal anerkjennelse og nødvendig ballast for den konkurranse universitetet har. NTNU trenger forskningsmidler til egen utvikling som ikke bare er bundet til oppdrag.

Ivar M. Clausen, leder av Studenttinget:

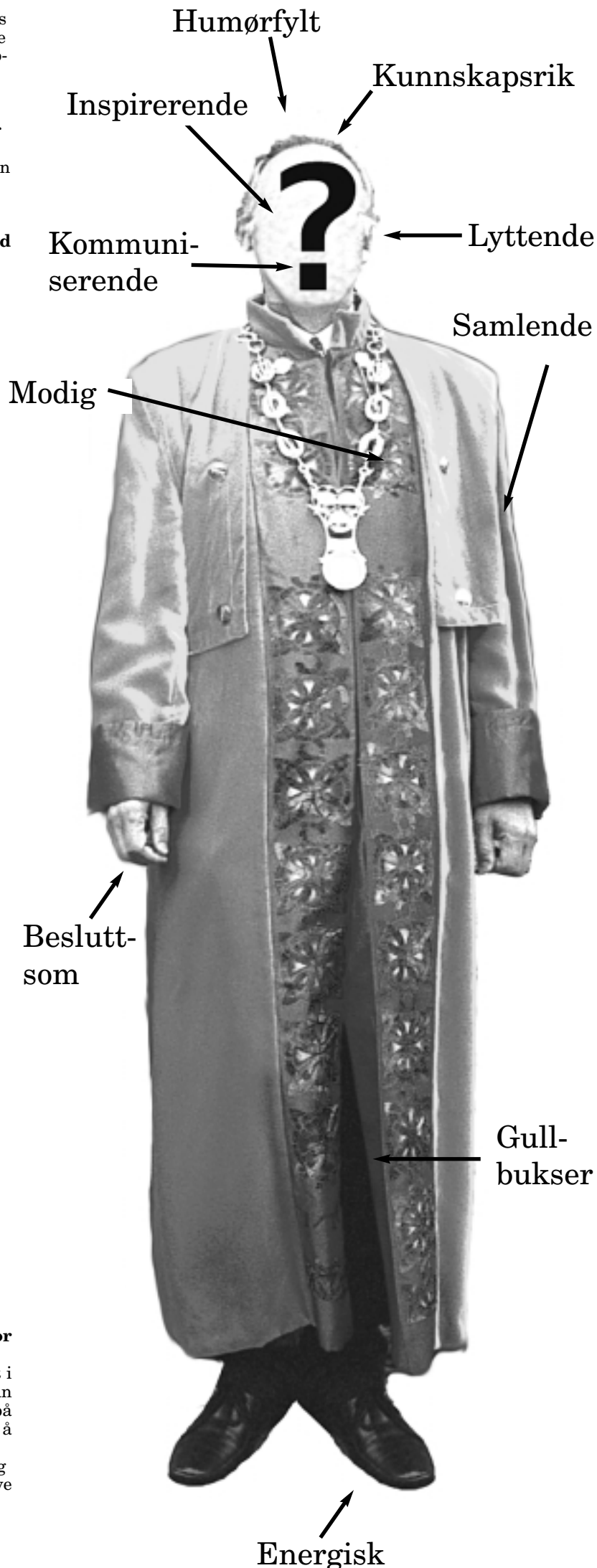
1. Må være rektor for hele universitetet og ikke bare en fagkultur. En rektor som ikke virker samlende på NTNU, vil være en tragedie.
2. Håper at kampsakene går på politikk og IKKE administrasjon. En rektor skal fronte den politiske retningen til universitetet, og administrative saker er ikke det man skal velges på.

Kathinka Meirik, politisk rådgiver for statsministeren:

1. Det må være en person som inngir respekt i de forskjellige akademiske miljøene, som kan lytte og lære av det mangfoldet som er på NTNU – men som samtidig har evne til å skjære igjennom og ta beslutninger.
2. Bedre studiekvalitet, med tettere oppfølging av den enkelte student og åpenhet for nye studieformer.

SYNNØVE RESSEM

synnove.ressem@adm.ntnu.no

Ingen stopper Tare

Tare bruker et program som forstørrer all skrift på datamaskina slik at han kan lese.

FOTO: EVEN GRAN

I tenårene begynte skallet virkelig å lukke seg rundt ham. Den nesten blinde Oppdalsgutten var i ferd med å miste hørselen. I dag er imidlertid 28-åringen

snart ferdig med hovedfag i historie ved NTNU, og han gjør stadig nye halsbrekkende stunt i slalåmløypa.

Tare Teksum sitter alene og venter ved pc-en. Han hører ikke at jeg kommer inn, og han ser meg ikke. Men et lite tapp på skulderen er nok: «Hei, der er du ja. Jeg har ventet på deg». Tare snakker klart og tydelig, til tross for sine handikap. Oppdalsdialekten er lett gjenkjennelig. Han har ikke alltid vært döv. Det var først i tenårene at hørselen begynte å svekkes. Han var en skoleflink elev som deltok aktivt i timene. Synshemmingen la selvsagt ingen hinder i veien for en livlig diskusjon. I løpet av ungdomsskolen ble han imidlertid stillere og stillere. De andre elevene nådde ikke fram til ham lenger. Han var i ferd med å bli döv også.

Synshemmingen til Tare er medfødt. Han har såkalt kikkertsyn. Det vil si at han bare ser en smal stripe rett foran seg, omtrent som når man ser gjennom en kikkert motsatt vei.

Det er lett å bli lurt av at Tare snakker så bra. Man kan lett glemme seg og snakke som vanlig. Men det går ikke. For å kommunisere med ham må du skrive på pc-en hans. Bokstavene fyller hele skjermen. Tare tyder dem med synet, bokstav for bokstav. Etterpå svarer han kjapt, greit og muntlig. Når han er ute og går, eller er borte fra datamaskina, tegner folk bokstaver i hånda hans. Når han skal på besøk eller på et møte, tar han med seg en bærbar pc med to tastatur. For å lese bøker bruker Tare en lese-tv. Dette er en innretning som rett og slett forstørker oppskriften i ei bok slik at den blir like stor som skriften på pc-skjermen.

Fysisk aktiv. Til tross for at sansene er svekket, er det ikke noe å si på fysikken. Tare er ofte i slalåmbakken om vinteren, og om sommeren blir det mye sykling. Han er også mye på treningsstudio og løfter vekter. Kikkertsynet er selvsagt et hinder når han skal sykle eller fyke rundt på ski, og det er mange som undrer seg over at han fortsatt henger

Ok. Da sender jeg deg et utkast til artikkelkommentere. OK, jeg sender det på epost. Ok, det er greit. Kan du/jeg lagre dette dokumentet også?

Det er litt uvant å kommunisere via en skjerm.

sammen i én bit. For tre månender siden kjørte han for eksempel rett inn i et gjerde i slalåmbakken på Oppdal, og fikk seg en noe ufrivillig flytur. – Det ble 20 i stil, sier han med et smil om munnen. Når han sykler eller står på ski, er det best om noen ligger foran og viser vei. Det er tryggest. På sykkel er alternativet å følge den hvite kantstripa på riksveiene. Men dette blir fort veldig anstrengende. For noen år siden syklet han seg en tur til Storlidalen som ligger to mil fra Oppdal. På veien hjem punkterte han, og måtte leie sykkelen hjem. Det var ikke særlig morsomt mens bilene dundret forbi, forteller han.

Sterk i troen. Tare takker Gud for at han aldri har skadet seg alvorlig på sine fysiske utskielser. Han er sterk i troen og tilbringer mye av fritiden sin sammen med venner i pinsemenigheten Betel. Gjennom Betel deltar han en såkalt internasjonal cellegruppe med deltakere fra flere verdensdeler. I gruppa diskuterer de og forteller om sine opplevelser med Gud. Tare tar med seg pc-en med to tastatur, og dermed går kommunikasjonen greit. Cellegruppa betyr veldig mye for ham.

Tare har aldri manglet venner til tross for at hans to handikap gjør det vanskelig å kommunisere. Senest for to uker

siden, da Tare var innlagt på Rikshospitalet i Oslo, kom det et par barndomsvenner og besøkte ham. Kontakt med andre studenter på Dragvoll er det imidlertid dårligere med. Det er trist, synes han. Det var bedre da han studerte i Vol da og Molde. Studentene der var lettere å bli kjent med. På NTNU blir han mest sittende alene, og det liker han dårlig. Han er også misfornøyd med måten han har blitt behandlet på av det offentlige systemet opp gjennom tiden. Det har vært mye motbør, også på NTNU, forteller han.

Selvstudium best. Den manglende kontakten med andre studenter spiller imidlertid ikke så stor rolle for studiene. Tare foretrekker å lese alene. Dette har vært en vellykket strategi for Tare. Han har aldri hatt noen problemer med å hevde seg faglig. Det har blitt gjort flere forsøk for at han skal kunne følge undervisningen på linje med de andre studentene. Tidligere hadde han blant annet en assistent som skrev notater fra forelesninger, men det var ikke til så mye hjelp. Det beste er å sitte for seg selv og lese, enten på pc-en eller med lese-tv-en, synes Tare. All kommunikasjon, blant annet med hovedfagsveilederen, tar han helst via e-post. Hovedoppgaven følger forøvrig opp hans kristne livssyn. Den handler om Trondheim Indremisjons historie og hvordan den utadrettede

Tare Teksum er döv og har bare ca. 15 prosent syn. Likevel er han er snart ferdig cand.philol. i historie og surer stadig ned slalåmløypene på Oppdal.

FOTO: EVEN GRAN

virksomheten gjennom tiden har samsvart med Indremisjonens grunnleggende idé og formålparagraf.

Hørselen kan komme tilbake. Tare har nettopp vært i Oslo og fått satt inn et såkalt cochleaimplantat. Dette er en liten dings som får hørselsnerven til å overføre signaler til hjernen igjen. Tare har nemlig bare skade på hørselsnerven. Hårcellene i øret er uskadet. Han håper og tror at i hvert fall deler av hørselen kan komme tilbake på denne måten. Men det gjenstår å se. Tare er imidlertid sterk i troen på at Gud vil hjelpe ham. For å understreke poenget siterer han Rune Bratseth før kan skulle ut og spille europacupfinale med Werder Bremen i 92: «Gud kan ikke gjøre meg til europacupmester, men Gud kan gjøre meg i stand til å bli det». På samme måte tror Tare at Gud vil berede grunnen, slik at han kan nå sine mål.

EVEN GRAN

even.gran@adm.ntnu.no

En ekte NTNU-kriger

Hver morgen klokka 08.00 er Børge på post for NTNU og for fedrelandet. Han er en ekte akademisk fotsoldat.

Det er heller få som avtjener verneplikten ved NTNU. Det finnes to av sorten ved Institutt for konstruksjonsteknikk. Og så er det Børge Rogstad. Han jobber på Institutt for produksjons- og kvalitetsteknikk (IPK). Hver morgen kommer han til Valgrinda for å gjøre førstegangstjenesten. Her har han så langt tilbrakt tre måneder av tjenesten.

– Forskjellen er kanskje ikke så stor fra en sivilarbeider med kontorjobb, tror Børge. I kontorleiren driver han med utvikling av metoder innenfor risiko- og sårbarhetsanalyser. Det blir mye arbeid foran maskinen, men en gang iblant må han være med på militære øvelser sammen med vanlige soldater, som orienteringsløp og etter hvert også litt skytetrening. Sivilingeniøren i matematikk var først seks uker på Sjøforsvarets rekruttskole på Madla ved Stavanger. Deretter ble han sendt Persaunet leir i Trondheim. Forlegningsmessig tilhører han fortsatt Sjøforsvaret. Og nå med arbeidsplass på Valgrinda.

Samarbeid med forsvaret. Siden 1999 har NTNU hatt et etablert samarbeid med Forsvarets Overkommando (FO). Det er på denne måten at NTNU har fått tildelt to soldater som kan avtjene sin verneplikt ved IPK. Arbeidet utføres i samarbeid med Sikkerhetsstaben i FO, under veiledning av professor Marvin Rausand (IPK). 50 prosent for NTNU og 50 prosent for Fedrelandet, altså.

– Sunn fornuft og litt analytiske evner, er det som kreves i jobben, sier Rausand, som tidligere har hatt tre akademiske soldater i sin tropp. Han kunne tenke seg flere vernepliktige på Valgrinda. Per i dag er det en stilling ledig.

Få nakne damer. Og til de som lurere på om det er mulig å sammenligne NTNU-livet med militærlivet:

Får du ofte refs, Børge?

– Nei, refs er det lite av.

Hva med kakebu?

– Gjærne det, hvis det innebærer kake-spising

Kjøkkentjeneste?:

– Nei, den tar jeg hjemme.

Krever din instituttstyrer at du gjør honnør til ham?

– Nei.

Blir det noe rep. øvelse på instituttet?

– Nei, det ser jeg ikke for meg.

Bildet er arrangert. Det er nemlig ikke påbudt med militær-lue for NTNU-soldatene.

FOTO: TORE HUGUBAKKEN

Har du hatt mange overnattinger på jobb?

– Nei, det har jeg ikke hatt.

Hvordan er disiplinen på oppstilling-en på instituttet klokka 08.00?

– Den tror jeg er bra. De fleste kommer 08.00.

Er det mange av dine kollegaer som har bilder av lettkledder kvinner på veg-

gene?

– Det var mer av det på rekruttskolen. Men her, det vet jeg ikke.

Men du er ikke helt sikker? Du har ikke saumfart alle kontorene?

– Nei, det har jeg ikke.

Hvor mange dager har du igjen?

– Jeg er litt usikker. Jeg kan dimme på grunn av jobb.

Etter å ha dimmet, vurderer Børge å gå løs på doktorgraden. Bakgrunn som NTNU-militær kan være nyttig å ha når man skal gi seg i kast med en slik akademisk helvetesuke.

TORE HUGUBAKKEN

tore.hugubakken@adm.ntnu.no

Pasifistene er tilbake!

Mykere retningslinjer gjør at sivilarbeidere kan utføre bibliotekarbeid.

I november i fjor skrev Universitetsavisa om de siste sivilarbeiderne ved NTNU. En lovendring tvang dem da ut fra universitetet. Dette rammet særlig universitetsbibliotekene. I mellomtiden har det kommet nye retningslinjer fra Justisdepartementet om at oppdrag av kulturell karakter anses som konfliktforebyggende

og fredsskapende, og at det ikke lenger stilles krav til at oppdraget skal være direkte rettet mot barn og unge.

Universitetsbiblioteket har nå fått tilatelse til å ha inntil fem sivilarbeidere, og har i dag tre pasifister blant sine bibliotekhyller. Åpningen for bibliotekarbeid benytter også Historisk institutt seg av. De disponerer for tiden en sivilarbeider som har ansvaret for instituttets biblioteker. Ved Kunstakademiet er det en sivilarbeider som har fått ansvar for blant annet å drive generell studentvelferd og yte

bistand ved kunstutstillinger. Plantebiosenteret, som er en avdeling under Botanisk institutt, faller inn under begrepet «natur og miljø» og har, ifølge administrasjonen ved Hustad leir, også adgang til å ha sivilarbeidere.

Men det er ingen planer om å lempe ytterligere på kravene slik at sivilarbeidere kan få utføre andre typer oppgaver ved NTNU, med mindre man klarer å få får godkjent kopiering og kaffekoking som «diverse bibliotekarbeid med miljøskapende effekt».

En ekte hverdagshelt

Sissel Kjøl Berg (t.h.) er så raus med kakene på jobben at hun nesten får skjenn av konene til sine mannlige kollegaer. Så har hun da også vunnet NTNUs arbeidsmiljøpris for år 2000.

«Hun har et nærvær og et blikk for mennesker, og er en mester i å arrangere uformelle møtesteder. Hennes initiativ og aktivitet preges av en raus og inkluderende holdning som kommer ansatte, av og til familier, studenter og tidligere arbeidstakere/pensjonister, til gode. Primus motor».

Rosende ord drysser over Sissel

Sissel Kjøl Berg (til høyre) og Anne Nordlund i en hyggelig fredagspassiar på Program for Lærerutdanning en fredag i mai.

FOTO: TORE HUGUBAKKEN

Kjøl Berg, førstesekretær ved Program for lærerutdanning (PLU), som nylig fikk NTNUs arbeidsmiljøpris for år 2000.

– Det er veldig hyggelig å bli verdsett, sier prisvinneren beskjedent.

Mange fine tær. Ved PLU går hun i bresjen for små og store tiltak som sveiser PLU-miljøet sammen. Men prisen kom meget overraskende.

– Jeg ble helt satt ut da jeg fikk høre det og trodde nesten helt til den dagen tildelingen skulle skje, at dette var en misforståelse, skratter Sissel.

Hedersbevisningen fikk hun 11. mai på NTNUs festmøte i Samfundet. Her fikk hun rungende applaus fra kvadrantene fra folk som kanskje aldri hadde hørt om henne før. Nå ble hun plutselig godt synlig for alle. Men på PLU mener de at hederen er vel fortjent. På veggen henger det opp-

muntrende ord fra gode kollegaer som vet å verdsette Sissel i hverdagen. «Sissel du er en stjernesekretær, og du har sikkert mange fine tær,» står det på ett av kortene som hun fikk av en student. – Vi er flinke til å bekrefte hverandre her på PLU, sier prisvinneren.

Konene til Sissels mannlige kollegaer klager på at ektefellene ikke akkurat blir mindre velfødde av å jobbe på PLU. Men den kritikken må hun dele med Torlaug (eplekaker) og Tine (islandsk ostekake).

– Men hva er så oppskriften på et godt arbeidsmiljø?

– Ja, hva er det? sier Sissel og må tenke seg litt om.

– Jeg tror det viktigste er å være nysgjerrig på mennesker. Så må du også være tålmodig. Og så skader det ikke å ha god helse og godt humør.

TORE HUGUBAKKEN

tore.hugubakken@adm.ntnu.no

Dobbel D-dag for Vigdis

– Den hyggelige vakten som passet på meg under eksamen nummer to, forbarmet seg over stive eksamensskuldre og tilbød meg massasje, forteller Vigdis Dyrstad.

FOTO: TORE HUGUBAKKEN

Hvis Vigdis Dyrstad, student ved Program for lærerutdanning (PLU), skulle få tatt sine eksamener dette semesteret, måtte to av dem pent avlegges på samme dag. Tirsdag i forrige uke satt hun derfor først i seks timer uten pause og skrev eksamensbesvarelse i faget «Datamaskinen i undervisningen» – hvorpå hun styrtet videre til neste eksamenslokale og avla en fire timers eksamen i «Klassemiljø og sosiale prosesser». – Da ble jeg ti kilo lettere, sier Vigdis, som i løpet av dagen inntok to brødskiver og en banan.

Lett å skaffe seg jobb

Nyutdannede fra universitetene har fortsatt lett for å skaffe seg jobb. 86 prosent av dem som ble utekseinert med høyere grad våren 2000, hadde skaffet seg jobb et halvt år senere. Bare fem prosent var arbeidsledige. Tallene framkommer i en undersøkelse som Norsk institutt for studier av forskning og utdanning (NIFU) har gjennomført. Instituttet foretar hvert år en slik kartlegging basert på en spørreundersøkelse blant de nyutdannede. Resultatene viser at arbeidsledigheten blant høyere grads kandidater nå er den laveste på ti år. Ledigheten har blitt mer enn halvert siden 1995.

Nytt navn til Nye Fysikk

Tidene skifter. Når Institutt for data-teknikk og informasjonsvitenskap flytter inn i «Nye fysikk» og «Allmenn fysikk» på Gløshaugen til sommeren, ser ikke fakultetet lenger noen grunn til å beholde de gamle benevnelsene på bygningene. Dermed er det besluttet å endre navnene til henholdsvis «Informatikkbygget» og «Informatikk Sydfly» Det er ikke tatt stilling til om «F1», som er betegnelsen på auditoriet, skal bli endret.

Glimrende eksamen

Arnt Richard Johansen (19) er sterkt hørselshemmet og har oppnådd kunststykket å få 1.1 til eksamen i fonetikk (læren om språklyder).

1.1 i muntlig og 2.0 i skriftlig gir et snitt på 1.7. – Glimrende resultat, sier faglærer Arne Kjell Foldvik. Arnt Richard forteller at han har et hørseltap på 60 desibel på enkelte frekvenser. Det innebærer at han må bruke høreapparat for å oppfatte vanlig samtale. Han skryter av undervisningsforholdene ved Lingvistisk institutt. – Undervisningen foregikk i et lite rom med få medstudenter, og læreren brukte trådløs mikrofon. Dette var optimalt i forhold til mine behov, sier han, og forteller at det er langt større utfordringer ved å følge vanlige auditorieforelesninger. Arnt Richard vil spesialisere seg innen språkteknologi, nærmere bestemt databehandling av tekst eller tale. På vei mot målet ønsker han å fordype seg innen både lingvistikk og informatikk.

SYNNØVE RESSEM
synnove.ressem@adm.ntnu.no

Arnt Richard Johansen skryter av undervisningsforholdene ved Lingvistisk institutt.

FOTO: SYNNØVE RESSEM

Måtte bite i sanden

Kirsti og Karine var lenge på hogget i bronsefinalen, men måtte til slutt bite i sanden for en bedre motstander.

Dermed ble det en fjerdeplass for det relativt nye sandvolleyballaget «Team Touch Me» under NTNU-turneringen i Dødens dal på Gløshaugen sist helg. Team Touch Me består av lærerstudentene Kirsti Raustøl og Karine Anette Orset Klæboe.

Jentene hadde tatt seg fri fra eksamenslesingen i Kristendom, religion og livssyn og benyttet avkoplingen med smash og servere og sandvolley. Viste takter. «Neglespretten» var det dekkende navnet på årets første sandvolleyturnering. Her så det lenge ut til at det skulle gå rette veien for Team Touch Me. Jentene hadde full kontroll i begynnelsen av første sett, men etter hvert gikk det galt. Servene suste ikke like elegant over nettet lenger, smashe hadde ikke god nok høyde, og mot-taket var uten styring. De fire foregående kampene satt godt i beina, som ikke lenger hadde lyst å løpe i den halv-våte sanda. – Vi ble for slitne og bare datt sammen,

sa Kirsti Raustøl etter kampen. Hun var likevel fornøyd med fjerdeplassen. Kald sand. «Neglespretten» levde opp til navnet ettersom arrangementet delvis var preget av regn og kald sand. Til sammen åtte damelag og 13 herrelag deltok i turneringen. Arrangementsansvarlig Skule Osmoen Hågensen opplyser om at det vil bli flere turneringer i Dødens Dal senere i sommer og høst.

TORE HUGUBAKKEN
tore.hugubakken@adm.ntnu.no

Kampfakta:

Dødens Dal: Bronsefinalen i sandvolleyturneringen «Neglespretten». Team Touch Me – Kristin Giske Lauritsen/Inger Beate Standal : 0-2 (20-22, 12-21). Antall tilskuere: Åtte. Dommer: Carl Roar Vigmostad. Derfor gikk det slik: Team Touch Me hadde grepet i første sett, men mistet gløden. Pluss: At laget kom til bronsefinale. Minus: Ingenting. OBS: Navnet på laget «Team Touch Me» er sterkt inspirert av popartisten Samantha Fox som var å finne på salgs-lister og gutteromsvegger på 80-tallet.

Lærerstudentene Karine Anette Orset Klæboe (til venstre) og Kirsti Raustøl smiler til tross for at de tapte kampen om tredje-plassen. Nå tar de sommerferie, men kommer tilbake studier og sandvolley til høsten.

FOTO: TORE HUGUBAKKEN

Penger i kompetanseutvikling

I forbindelse med lønnsoppgjøret i 1999 lovet regjeringen en bevilgning på 400 millioner kroner over en periode på to - tre år til delfinansiering av det såkalte kompetanseutviklingsprogrammet. Hensikten er å utvikle markedet for etter- og videreutdanning. 548 institusjoner/organer har søkt om å få være med å dele denne potten. NTNU er representert med fire søknader. NTNU Videre, Laboratoriet for IKT og læring, Institutt for sosialt arbeid og Pedagogisk institutt finner vi i søknadsbunken.

Nytt DION-styre

Rolf A. Bohne fra Fakultet for bygg og miljøteknikk (IndEcol) er gjenvalgt som leder av Doktorgradsstudentenes interesseorganisasjon ved NTNU (DION). Ny nestleder er Bård Skaflestad fra Fakultet for fysikk, informatikk og matematikk. Det nye styret består i alt av elleve medlemmer. På for- eningens årsmøte den 10. mai var den store saken diskusjon om den nye forskriften til lov om Studentsamskipnader, der doktorgradskandidater ikke lenger regnes som studenter.

Nye områdestyrer

De nye områdestyrerne i Forskningsrådet er på plass. Professor Kari Melby ved Institutt for tverrfaglige kulturstudier er utnevnt til leder for styret for området Kultur og samfunn. NTNU er ellers representert slik: Førsteamanuensis Åse Krøkje, Botanisk institutt, og professor Bernt Erik Sæther, Zoologisk institutt, (vara) til Miljø og utvikling; professor Per Boelskifte, Institutt for produktdesign, til Industri og energi; professor Gunnar Bovim (vara) til Medisin og helse; professor Einar J Aas, Institutt for fysikalsk elektronikk og professor Anne Grete Hestnes, Bygningsteknologisk institutt (vara) til Naturvitenskap og teknologi.

Verken campus eller sykehus på Øya?

– Både universitetet og byen er best tjent med et mangfold av aktiviteter på Øya. Det mener Sverre Nistov, professor ved Institutt for by- og regionplanlegging. Han tror verken på RIT 2000 eller på en ren universitetscampus på den omstridte sykehustomta.

Det er erklært tenkepause for RIT 2000, og kreative sjeler lanserer alternative bruksområder for sykehustomta på Øya. Studentene vil flytte universitetet på Dragvoll og etablere «Campus Øya». Dette tror ikke byplanlegger Sverre Nistov er så lurt. Dersom RIT 2000 ikke skal bygges på Øya, ønsker han en blanding av universitetsfunksjoner, nærings- og forskningsvirksomheter, boliger og andre byfunksjoner.

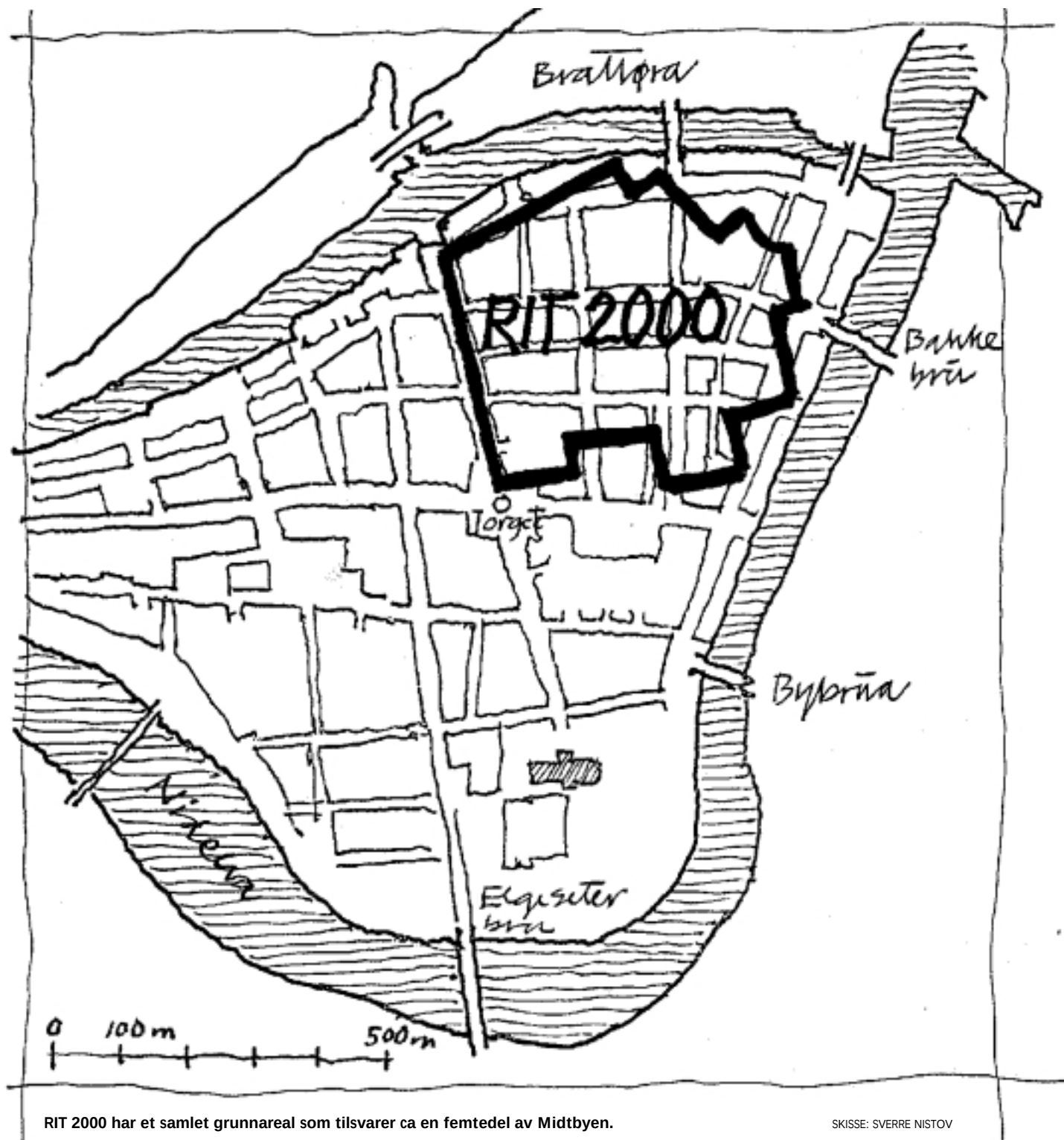
– *Mixed use*, sier han, og vil skape et mangfold i området, til gjensidig nytte og glede for universitetet og byen. – Men universitetet og studentboliger kan gjerne utgjøre en vesentlig del, legger han til.

For stort. Nistov sier at han var positiv til planene for RIT 2000 i starten. Spesielt likte han vinnerutkastet i arkitektkonkurransen, «RIT-løkkert». Siden har det gått noen år, og enda flere millioner kroner, og byggeplanene er kraftig endret. Bygninger skal bygges høyere, åpne gårdstun skal bygges igjen, og både funksjon og uttrykk er blitt veldig annerledes.

– I 1995 ble det fra RIT 2000-administrasjonen sagt at «RIT skal integreres både fysisk og sosialt, bydelen skal oppleves som åpen, med et allsidig miljø og et mangfold av virksomheter». I forhold til endringene som er gjort, tror jeg dette blir en illusjon, sier Nistov.

– Det nye RIT vil bli så stort at det vanskelig lar seg gjøre å bygge og videreutvikle det på nåværende tomteområde. Prosjektet er rett og slett en del nummer for stort for Øya, og vil sprengte de fysiske rammene i området. RIT 2000 kan komme til å legge beslag på et grunnareal som tilsvarer ca en femtedel av Midtbyen.

Byutvikling. Nistov viser til de generelle trekkene ved moderne byutvikling. – Byene vokser, både i areal og i folketall. Store virksomheter og institusjoner som sykehus, som for lang tid tilbake ble lagt relativt sentralt i byen, får store problem når de skal ekspandere på sine opprinnelige tomteareal. Derfor flytter de gjerne og bygger nytt i utkanten av byen. Vi finner utallige eksempler på at slik utflytting har skjedd, sier han, og nevner i farten Oslo (Rikshospitalet),

RIT 2000 har et samlet grunnareal som tilsvarer ca en femtedel av Midtbyen.

SYNISSE: SVERRE NISTOV

Bergen, København, Stockholm og Oxford.

– Jeg tror heller ikke på ideen om å samle alle universitetsfunksjoner i området Øya-Gløshaugen-Lerkendal-Tempe i «Teknobuen». Også i framtida må vi regne med å ha universitetsfunksjoner på Dragvoll, i Midtbyen, på Tyholt m.m. Det er neppe ønskelig å samle studenter i for store boligheter heller.

Tenk helhetlig. Nistov understreker at det er viktig å utnytte tida framover til på fritt grunnlag å analysere muligheter og konsekvenser av en lokalisering av RIT på Dragvoll eller Brøset.

– Det er viktig å gå til oppgaven med et åpent sinn, ikke gå i skyttergraver, slik

vi nå ser tendenser til i avisoppslag, sier han. Han minner om det betenkelige ved at Fylkestinget vedtok at Øya skulle være stedet for det nye RIT, uten forutgående analyser av alternative steder for lokalisering. – Like beklagelig er det at det ikke ble gjennomført konsekvensutredninger, verken etter arkitektkonkurransen i 1995, eller av sykehusprosjektet slik det nå har blitt. Dette må vi ta lærdom av. Videre utredning og planlegging må også omfatte transportløsninger. Byen, universitetet og sykehuset vil trenge et langt bedre transportsystem enn det vi har i dag. Dette gjelder særlig den miljøvennlige transporten, gang- og sykkelveger, og kollektivtransporten. Derfor blir det en utfordring for kommunen og staten å utrede og

forhåpentlig etablere et miljøvennlig og effektivt transportsystem som kan dekke behovet for god kommunikasjon mellom de viktige knutepunktene. Det er meget viktig at dette temaet også blir utredet når lokalisering av RIT 2000 på Dragvoll blir utredet.

SYNNØVE RESSEM

synnove.ressem@adm.ntnu.no

Svever med frosker

Årets Onsager-foreleser, Sir Michael Berry, er en allsidig vitenskapsmann. Han trives best i grenselandet mellom ulike teorier.

Både fysikk og raffinert matematikk må til for å forklare mange av de fenomener vi observerer i dagliglivet. Dagliglivets fysikk engasjerer Sir Michael. Men er det klassisk mekanikk eller kvantemekanikk som er mest nyttig for forståelsen av fenomener i grenseland? Når kan lys oppfattes som en strøm av partikler, og når må det beskrives som en bølgebevegelse? Slike spørsmål er Berry opptatt av. Han er professor i fysikk ved Bristol University i England, men er vel så engasjert innenfor matematikken. Å kunne kommunisere sin viten på en forståelig måte til allmennheten, ligger ham også sterkt på hjertet. I juni er han med på å arrangere en konferanse om betydningen av bilder i kommunikasjonen mellom mennesker.

«Nobel-pris» med bismak. Når Berry nå har fått æren av å være årets Onsager-foreleser ved NTNU, er det en mer positiv utmerkelse for Berry enn den han fikk i fjor. Da ble han tildelt «The Ig Nobel Prize» i fysikk. Ikke alle vitenskapsmenn er like begeistret for å få en Ig Nobel. Det er nemlig noe så sjeldent som et vitenskapelig humorblad som står bak tildelingen; «Annals of Improbable Research». Både bladet og prisen vier oppmerksomhet til vitenskapelige arbeider og oppdagelser som «ikke kan og heller ikke bør gjentas».

Legen Arvid Vatle fra Stord fikk for eksempel Ig Nobel i medisin i 1999 for sin omfattende studie av hvilke flasker og beholdere folk benytter til sine urinprøver.

Svevende frosker. Berry fikk Ig Nobel i fysikk i fjor for sitt arbeid med «leviterende frosker», dvs. frosker som svever fritt i luften. «Levitation without meditation» kaller Berry fenomenet. Frosken svever i et magnetfelt fordi den gjøres «diamagnetisk». Frosken er i utgangspunktet ikke magnetisk, men den består stort sett av vann, og i vann kan det induseres såkalt diamagnetisme ved hjelp av strøm. De magnetiske kreftene balanserer tyngdekraften, og frosken svever.

Å få frosker til å sveve, er vel ikke det som står øverst på vitenskapens liste over uløste oppgaver, og det er nok også årsaken til at Berry fikk prisen sammen med en nederlandsk kollega. Men i motsetning til en del andre vitenskapsmenn, ser Sir Michael på det som en ære å bli innlemmet i dette selskapet. Forsøkene med svevende frosker omtaler han som sin «vitenskapelige hobby».

Populariseringspris. I sin pressemelding vedrørende tildelingen sier professor Berry at han føler seg beæret fordi han alltid har sett det som en viktig oppgave å gjøre fysikken forståelig og å bringe den ut til folket. Han ser på Ig-prisen som en bekreftelse på at han har lyktes med det.

– Noen bedømmer kvaliteten på vitenskapelige arbeider ut fra seriositeten til forskerne, sier Berry. – Men det er mange eksempler på at god vitenskap kan være moro, og vitenskap trenger slett ikke være kjedelig for å være av høy kvalitet. Utdeling av Ig-prisene støtter et slikt syn, mener Berry.

Omtalen av Berry og hans svevende frosker har ført til at han har fått en rekke henvendelser fra både forskerkolleger og allmennhet. For eksempel ble han kontaktet av «sko-ingeniører» som lurte på om han kunne hjelpe dem å utvikle «leviterende joggesko»!

Det kan nok bli lenge til vi får oppleve det. For å få en liten frosk til å sveve ved hjelp av diamagnetisme, kreves det et meget sterkt magnetfelt og mye elektrisk kraft for å skape dette feltet. Forsøkene har vært utført i laboratoriene ved University of Nijmegen, Nederland. Hele ti prosent av byens strømforsyning kreves for å få frosken til å sveve fritt; derfor har eksperimentene vært kjørt om natten.

Sir Michael har meldt seg selv som frivillig forsøkskanin for levitasjon av mennesker ved hjelp av diamagnetisme, men det vil nok ta en tid før et slikt eksperiment blir realisert.

ARNE ASPHJELL

arne.asphjell@adm.ntnu.no

Du kan lese mer om Berrys meritter på hans egne hjemmesider: http://www.phy.bris.ac.uk/staff/berry_mv.html Ig-nobelprisenes historie finner du også på nettet: <http://www.improb.com/ig/ig-top.html>

Her bruker Berry beltereima si for å demonstrere prinsipper ved kvantemekanikken.

FOTO: ARNE ASPHJELL

Forsømt formidling

kommentar

Av Arne Asphjell

Da jeg var ung student ved Norges tekniske høgskole i siste halvdel av sekstia-ene, ble alltid gjesteforelesningene ved NTH kunngjort på bysiden i Adressa. Ofte når jeg var hjemme i helgene, spurte far om jeg hadde vært på gjesteforelesning. Han fulgte med i denne spalten, og mente det måtte være interessant og lærerikt å delta på disse. Som regel måtte jeg svare nei, både fordi jeg hadde mer enn nok med forelesningene som inngikk i studiet, og fordi tema og innhold i gjesteforelesningene som regel lå utenfor min «absorbjonsevne».

Men fars stadige påminnelser om muligheten for gjesteforelesninger, gjorde nok at jeg gikk litt oftere på slike enn jeg ellers ville ha gjort. Og av og til var det opplysning og interessant lærdom å hente.

Teller var topp. Vi som har trasket lenge i korridorene på Gløshaugen har opplevd noen skikkelige «højdare». Da hydrogenbombens far, Edward Teller, gjestet NTH først på åttitallet, ble auditorium F1 fylt til bristepunktet. Det var neppe noen som gikk skuffet fra den verdenskjente atomfysikerens allsidige og fengslende kåseri som spente over en serie spennende tema, fra energi og materie til oljeforekomster på store havdyp.

Mot slutten av åttitallet var Heinz-Otto Peitgen her, matematikeren som viste fascinerende fraktalbilder og doserte om Mandelbrot-matematikk. Den gang var det også kamp om plassene i F1, og Tapir har vel verken før eller siden hatt slik rivende omsetning i sin matte-seksjon.

For vel ti år siden var jeg selv med på å få hit James Randi, den amerikanske magikeren som har gjort det til levebrød å avsløre kvasi-vitenskap. Eneste mulighet vi hadde for å få ham innom Trondheim, var en tirsdag i påskeuka. Med et så ukurant tidspunkt fryktet vi det ville bli få tilhørere. Frykten var ubegrunnet. Slett ikke alle som ville høre og se «The Amazing Randi», fikk anledning til det. Men de som klarte å presse seg inn i EL 5, lærte mye om hvordan vitenskapelige sjarlataner opererer.

Allsidige Berry. For et par uker siden hadde NTNU også besøk av en vitenskapsmann av internasjonal klasse, Onsager-foreleseren Sir Michael Berry. Han er en fremragende pedagog, som er opptatt av å popularisere vitenskapen og å nå ut til et bredt publikum.

Undertegnede fikk i oppdrag å intervjue ham for våre interne medier. For å være litt forberedt for oppgaven, måtte jeg sette meg inn i hans bakgrunn ved å studere hans hjemmesider på nettet. Som det framgår av artikkelen om ham, er han en spennende og allsidig fyr. Min nysgjerrighet ble vakt, både av bakgrunnsstoff og av samtalen med ham, og jeg kunne gjerne tenke meg å lære mer om de forskningsfeltene han har engasjert seg i.

Etter at vår korte intervjurunde var over og han måtte springe til sin siste forelesning, spurte jeg om jeg ville ha utbytte av å høre på gjesteforelesningen hans. – *No*, var det kontante og avvisende svaret. Kanskje var det fordi jeg i løpet av vår samtale hadde avslørt for stor uvitenhet, eller kanskje var det fordi hans forelesning ikke var beregnet på tilhørere utenfor den indre, faglige krets. Jeg både håper og tror at det var mest på grunn av det siste at jeg ikke ble vurdert som aktuell tilhører.

Etter «vaskeseddelen» å dømme var alle de tre forelesningene Berry holdt

mens han var her, inklusive selve Onsager-forelesningen, av sterkt faglig karakter. At det må være minst én forelesning på høyeste vitenskapelig nivå ved en slik anledning er forståelig, men etter min mening er det svært beklagelig at ikke en av forelesningene hans ble blinket ut og markedsført som en populærvitenskapelig forelesning for et bredt publikum. Berry er utvilsomt en vitenskapsmann som har både pedagogiske evner og et repertoar som egner seg for en slik presentasjon. Her mener jeg Berrys vertskap forsømt seg.

Mer folkeopplysning. Universitetet har undervisning, forskning og formidling som sine hovedoppgaver, og formidlingen er utvilsomt den lavest prioriterte av disse. Formidling kan skje på mange måter og til ulike målgrupper, men populærpresentasjoner til et bredt publikum – byens befolkning og især unge og vitebegjærlige mennesker – er etter min mening et forsømt område. Lørdagsuniversitetet er selvsagt et godt tiltak, men ikke nok. En populærvitenskapelig forelesning med en internasjonal storkanon burde det minst være en av i hvert semester.

Når man ikke engang tenkte tanken ved Sir Michael Berrys visitt, viser det at det må en mentalitetsforandring til hos den faglige staben. Samtidig må universitetsledelsen vektlegge formidling mer enn den hittil har gjort. Om ikke gjesteforelesninger ved NTNU får sin faste plass i Adressa, bør det i hvert fall satses på foredragsmagneter som med jevne mellomrom kan tenne pressens og allmennhetens interesse for populærvitenskap.

debatt

Si din mening, men skriv kort! Innlegg kan sendes via e-post: medieseksjonen@adm.ntnu.no. Innsendte manus kan bli forkortet. Fortsett gjerne diskusjonene på nettet: ntnu.fritt-forum (tilgjengelig fra «Innsida», der alle innlegg blir lagt ut etter at avisa er trykket).

Bør enkelte debattinnlegg avvises?

Einar Broch etterlyser en viss styring av debatten i Universitetsavisa.

Debattsidene i Universitetsavisa er en viktig del av avisa. I siste utgave er hele fem av 24 sider viet nettopp den åpne debatt mellom universitetets ansatte. «Si din mening, men skriv kort!» står det på første debattsider. Bra leveregel for et debattorgan. Videre står det: «Innsendte manus kan bli forkortet». Ser en på gjennomsnittslengden av debattinnleggene, så er det vel antakelig heller sjelden at den trusselen effektueres.

Jeg har imidlertid et par mer prinsipielle spørsmål til redaktøren: 1) Hender det at innsendte debattinnlegg blir avvist? 2) Mener redaktøren at det er rimelig og riktig at debattinn-

legg kan og bør bli avvist?

Et hjertesukk. Jeg er fullt klar over at jeg med det siste spørsmålet kan beskyldes for å reise en debatt om hvorvidt stalinistiske metoder skal og bør tas i bruk. Slike metoder ønsker jeg selvsagt ikke. Grunnlaget for mitt debattinnlegg og mitt spørsmål er mer et hjertesukk basert på hva vi har sett på debattsidene i løpet av de par siste månedene.

I nr. 5 og nr. 6 av Universitetsavisa (UA) har professor Alan Krill til debattinnlegg med titlene «Geo-fakultetet svekker studiene» og «Forholdet mellom ingeniører og geologer». Til sammen fyller de to innleggene en hel avisside. Det sentrale budskap i begge innleggene er at Krill mener at Institutt for geologi og bergteknikk (IGB) bør deles. I UA nr.7 skriver IGBs instituttleder Terje Malvik at dette er et standpunkt som Krill er alene om ved instituttet. Han forklarer også hvorfor det er

naturlig og riktig at IGB er et samlet institutt.

Nok spalteplass til Krill? Hva skjer så? Jo, i UA nr. 8 finner vi TO debattinnlegg av Krill om samme sak! I det ene, som er relativt kortfattet, sier han at han ikke ønsker å gi seg, og oppsummerer debatten slik: «Både den egenrådige Alan Krill og det tverrfaglige geofakultetet er seg selv nok». Det andre innlegget som fyller nesten en halv side, har tittelen «Om geologi og matbutikker». Det er utformet som en allegori

basert innledningsvis på påstanden om at «NTNU vet ikke hva det går glipp av uten geologi.» Etter at geologi har vært undervist her på Gløshaugen sammenhengende siden 1910, må dette i sannhet sies å være en noe drøy påstand.

Og nå er det at jeg håper at redaktøren forstår mitt hjertesukk. Hvor lenge skal denne ørkesløse debatten som egentlig ikke lenger er noen debatt, få fortsette? Instituttets og fakultetets ledelse har åpenbart gitt

opp å veilede eller for den saks skyld stoppe Krill. Finnes det en mulighet for at redaktøren kan hviske Krill i øret at nå har han fått nok, for ikke å si mer enn nok, spalteplass for å fortelle universitetsverden at han ønsker en deling av IGB? Eller må vi regne med nok en Krill-allegori? Om så skjer, så er jeg ikke nødvendigvis sikker på at det styrker Univeritetsavisas renommé som debattorgan.

Einar Broch

Redaksjonell behandling av debattinnlegg

Det er normalt ikke god preseskikk å utstyre leserinnlegg med en hale av kommentarer fra redaksjonen, men vi velger å gjøre et unntak i dette tilfellet, ettersom Broch stiller to meget viktige prinsipielle spørsmål til redaktøren.

Innsenderen har rett i at vi ofte har trykket lange leserinnlegg, og det finnes sikkert lesere som mener at vi burde ha benyttet slette-tasten flittigere. Men innlegget «Litt mer krøll fra Krill» i forrige avis er faktisk et eksempel på at enkelte innsendte manus kortes ned før de kommer på trykk.

Generelt så legger vi følgende regler til grunn for den redaksjonelle vurdering og behandling av leserinnlegg;

- Vi avviser lange, faglige innlegg formet som kronikker. Vi tilrår at slike manus i stedet sendes til riksdekkende aviser som Aftenposten eller Dagbladet. Redaksjonen mener at slikt stoff, som det ofte ligger svært mye arbeid bak, fortjener en større lezerskare utenfor universitetet enn det UA kan tilby.

- Vi *kan* avvise innlegg som har vært publisert i andre medier, f.eks. Adresseavisen og Under Dusken.
- Lange debattinnlegg kan bli forkortet av plasshensyn.
- Overskriften (tittelen) kan bli endret fordi den er for lang, eller lite dekkende for tekstens innhold.
- Mellomtitler blir satt inn i lange tekster.
- Alle innlegg over en viss lengde utstyres med en innledende setning, med uthevet skrift, som skal gi leserne en antydning om temaet i teksten.
- Det leses korrektur.
- Etter trykking blir alle innlegg lagt ut på nettet i **ntnu-fritt-forum**.

Av dette framgår at vi ikke har noen definert redaksjonell politikk for å vurdere *innholdet* i leserinnlegg. Så lenge meningene som ytres, har en forbindelse til NTNU og uttrykksformen ikke bryter norsk lov, mener vi at det skal være stor takhøyde på debattsidene. Dette gjelder i særlig grad for innlegg fra enkeltpersoner som fremmer ytringer

som går på tvers av oppfatningen til et flertall. I UAs retningslinjer, som er vedtatt av Kollegiet, står det blant annet at avisa skal stimulere til meningsutveksling og fri debatt og «bidra til å skape en organisasjonskultur preget av åpenhet og samhold, hvor det skal gis rom for å ta opp vanskelige og kontroversielle saker.»

Debattsidene er *lesernes* sider og skal ideelt sett redigeres minst mulig. Men av hensyn til de samme leserne ser vi gjerne at debattantene skriver kort. Redaktørens oppfatning er at mange skriver unødvendig langt. På den andre side så finnes det eksempler på gode, velskrevne og tankevekkende leserinnlegg som fortjener ekstra plass. En internavis for en akademisk institusjon som lever av og ved å produsere ord og tanker, bør også kunne gi plass for ytringer bygget på brede og grundige resonnement.

Jan Erik Kaarø
Redaktør

Om misforståelser av Einar Aas

Jeg ble meget glad overrasket over innlegget til Einar Aas i Universitetsavisa nr. 6, om at jeg hadde misforstått hans innlegg. Jeg sier gladelig unnskyld for min krasse motstand mot noe jeg oppfattet som en negativ innstilling til de frie fagene. Det er flott at Einar Aas er på min side i kampen om å få blest og forståelse for hvor mye de frie fagene er verdt, og hvor mye mer de kan bidra til et godt NTNU, enn de får lov til å

gjøre i dag. Unnskyld for urettmessig kritisk reaksjon på ditt innlegg, Einar Aas! Jeg håper virkelig at flere tar vårt standpunkt og at dette vil føre til at NTNU kan utvikle seg på nye og interessante felter som i dag bare er gråsoner i skjæringspunktet mellom frie fag og tekniske fag. Lykke til videre til oss og NTNU!

Marianne Eidem Pettersen

Gunn Imsen
er professor i pedagogikk

Vi Vi trenger en likestillingsstrategi som ser på kvinner som mer enn veggpynt, skriver GUNN IMSEN.

i det akademiske glasshuset

NTNUs likestillingsplan utløper i 2001. Mye prisverdig arbeid har vært gjort for å oppfylle dens intensjoner. Men mye gjenstår å rette opp, og det må være en selvfølge at dette viktige området følges opp med en ny og spenstig femårsplan.

Den gamle planen har to visjoner: likestilling i kvantitet og likestilling i kvalitet. Med kvantitativ likestilling sikter en mot jevn fordeling av antall kvinner og menn på flest mulig fagområder og blant vitenskapelig ansatte og i ledelsen. La oss bare innrømme det først som sist: Det er fortsatt altfor mange fag med stort

kvinneunderskudd, særlig på teknologisiden. Samtidig er det få som snakker om at vi har tilsvarende mannsunderskudd på en del humanistiske og samfunnsvitenskapelige fag. Hva med noen tiltak for å øke andelen av mannlige studenter i disse fagene?

På lærersiden er det først og fremst den lave andelen kvinner i toppstillinger som har vakt bekymring. Særskilte professorater for kvinner har vært ansett som en radikal strategi for å rette opp dette. Statsråd Trond Giske har også grepet til denne strategien for å vise sin sympati med likestillingssaken. Ære være ham for det. Bra er det også at han i ettertid har kommet på bedre tanker og trukket tilbake forslaget om å fjerne de personlige professoropptrykkene, noe som ville ha stengt den viktigste veien til professorstilling for kvinner de siste ti årene.

Den kvantitative visjonen er likevel ingen radikal målsetting, om det er reell likestilling en vil fram til. Likestilling handler om forhold mellom manns- og kvinnekulturer, om fordeling av makt og reduksjon av dominans og underordning.

Rundt lunsjbordet er det fortsatt slik at mannlige kolleger kan tillate seg å okkupere konversasjonen med fotball og svette joggeturer, mens vi kvinner føler tungt på at vi ikke må snakke for mye om barna og familien. En kvinnelig professor fra eller til rokker lite ved maktkonstellasjonene. Fortsatt fylles lederposisjonene av menn: Rektor så vel som alle elleve dekaner er menn. Derimot ser det ut til at vi har fått en tradisjon med kvinnelig prorektor, og blant prodekanene finner vi for tiden fire kvinnenavn. Det skjulte budskapet er klart: Det er greit med kvinnelige ledere, bare de holder seg relativt underordnet de mannlige topplederne.

Her er vi ved sakens kjerne. Likestilling handler om langt mer enn hvor mange mannlige og kvinnelige studenter vi finner i de ulike fagene, og hvor mange kvinnelige professorer vi har. Likestilling må sikte mot reell innflytelse for begge kjønn i debatter og i beslutningsprosesser. Likestilling handler dermed om respekt for demokratiske prosesser der de beskjedne og tause stemmene også blir hørt. Det handler ikke om såkalt effektive styringssystemer som feier demokra-

tiet til side, heller ikke om herrer på bakrommet som «snakker sammen» og velter beslutninger basert på langvarige og grundige utredninger og debatter. Som da ideen om NTNU ble til under en middag i Oslo på midten av 1990-tallet, eller da et knippe herrer nylig lyktes i å omkaste planene om RIT 2000 og med et lettvent skuldertrekk foreslår å flytte de tunge Dragvoll-miljøene til Øya. Det er sikkert ikke bare kvinner som følger avmakt overfor slike framgangsmåter.

Vi trenger en likestillingsstrategi som ser på kvinner som mer enn veggpynt, og som krever likeverdig innflytelse for både kvinner og menn der beslutninger tas. Mest av alt trenger vi professorer av begge kjønn med styrke og integritet til å arbeide for demokratiske verdier, forskningens uavhengighet og den frie tankens levekår i et gjennomkommersialisert samfunn.

Mer om Platon, medier og mythos

Olav Gundersen fortsetter sitt angrep på den multimediale mythos gjennom å insistere på argumentativ sakprosa og skriftlig symbolisering som fornuftens og vitenskapens medium.

Ifølge Bjørn Rasmussen (BR) har jeg ikke innsett at i dag «lever vi i et mediert og estetisert samfunn» hvor «mythos lever!». Slik er min «resirkulering av Platon» og av «Platons fascinasjon for skriftspråket» ikke på høyde med vår tid. På dette grunnlag tolker BR meg dithen at jeg skulle mene at «medieproduksjon, kunst, ulik teknologisk materialutvikling og -fremstilling er universitetet uvedkommende». Men noe slikt har jeg hverken sagt eller ment, snarere tvert i mot!

Hva er et symbol?/Mediet former budskapet. At mythos i aller høyeste grad er levende både på og utenfor universitetet, og at vi lever i et mediert og estetisert samfunn, er nettopp det som åpner for å undersøke om Platons kritikk av mythos er holdbar og relevant overfor vår samtids medifiserte og estetiserte mythos.

BR oppfordrer oss til å ta som *utgangspunkt* at vitensproduksjon er *symboluavhengig*. BR mener tydeligvis at vitensproduksjon ikke er avhengig av skrift. Noe som temmelig tvilsomt. Hvis vi derimot tolker «symbol» som uttrykk i et medium, blir imidlertid påstanden *fullstendig* feil. For ethvert budskap krever et fysisk medium som det symboliseres i. Jeg forsøkte å resymere Platons argument for at mediets form former

budskapets innhold. Å lese dette ut av Platon forutsetter imidlertid at vi lever etter Humboldt og har lært av ham.

Hvem er Wilhelm von Humboldt? De fleste opplysningsfilosofene trodde på en universell, tidløs og kultur- og mediefri fornuft. Humboldt argumenterer i epoken etter for at fornuften og dens bilde av verden avhenger av historisk gitte og forfornuftige menings-skapende sosiale praksiser og de legemlige medier vi utøver disse med. Språket har mening fordi det inngår i våre livspraksiser og artikulere disse praksisenes kunnskaper. Humboldt tar aktivt del i dannelsen av den sammenlignende språkvitenskapen og av historiefaget. Parallelt dannes kunsthistorie, litteraturhistorie, religionshistorie, osv. ut fra en interesse i forskjellen mellom den egne og de historisk fjernere meningsproduserende symbolbrukende praksiser. Poenget er å danne en kritisk bevissthet om seg selv som noe særegent forskjellig fra det historisk fjernere. Når jeg slutter meg til dette prosjektet, har Rasmussen rett i at «Gundersens synspunkter er trygt forankret i 1800-tallets humboldtske, litterære og nyhumanistiske universitetsreform». Ja, jeg er for universitetet og mot puggeskole.

Språkets privilegium. BR oppfordrer oss til å undersøke «om skriftspråket har et særlig potensial for kunnskapslagring, etterrettelighet eller kritikk». Da er det svært merkelig at han finner det lastverdig at jeg faktisk har gått Platons undersøkelse av nettopp det spørsmålet etter i sømmene, og at jeg har funnet at Platon nok kan ha rett i den dialogiske sakprosaen er fornuftens medium – men ikke uten den forankring i praksis som Humboldt peker på.

Hvis dramalærer Rasmussen

virkelig er uenig med meg i at «skriftspråket har et særlig potensial for kunnskapslagring, etterrettelighet, vitenskapelighet eller kritikk», så burde han ha latt være å skrive et kritisk debatt-innlegg på sakprosa i Universitetsavisa. Han hadde ikke trengt å lage en teaterproduksjon, det kunne ha klart seg med et dikt eller en novelle. Hvis vi hadde arbeidet ved samme institutt, og ordningen med ansatte institutt-sjefer hadde vært innført allerede, så kunne enten BR eller jeg ha vært sjef. Så kunne den av oss som var det, bestemt, slik BR foreslår, at vi skulle ta vitenproduksjonens symboluavhengighet eller skriftens privilegerte stilling som *utgangspunkt*. Da ville det ikke vært noe poeng for meg å skrive et innlegg hvor jeg forsøker å argumentere for skriftens viktighet i vitenskapene, og det ville heller ikke ha vært noe poeng for BR å argumentere mot meg i skrift, slik han nå gjør. Hvis nå sjefen ved et slikt hypotetisk institutt hadde parkert sine utvidede fullmakter, og isteden avholdt instituttstyremøter med flest mulig av de ansatte tilstede, ville BR neppe ha forsøkt å danse eller spille et instrument for å uttrykke sin uenighet med meg. (La ham likevel i et tankeeksperiment forsøke å dikte ny tekst til Village Peoples' «YMCA». Disse stavelsene har omtrent samme rytme som «NTNU». Hvis han hadde fått revet meg med av melodien og rytmen, så kunne «møtet» sluttet med at jeg kauket «NTNU» av full hals (til nevnte melodi), mens jeg knipset med fingrene og vrillet på hoften. Da ville BR ha «vunnet» møtet omtrent slik en popsanger vinner topplasseringen på salgslista, og omtrent slik politikere vinner valg i det «medierte og estetiserte samfunn»: «Geri Halliwell støtter Labour», Adressa 21.5.01.) Men vi ville altså (isteden) forsøkt å formulere begrunnelser og argumenter mot hverandre som frie og like deltakere i en diskurs,

selv om det ble gjort mye vanskeligere av at en av oss hadde makten som ansatt sjef.

Etisk og teknisk dugelighet. BR sier: «i det medierte og estetiserte samfunn vi nå befinner oss i, burde universitetet ha et spesielt ansvar for ikke å gi skrift og tale forrang som kulturproduksjon». Jeg er selvfølgelig enig i at vi skal strebe etter høyest mulig teknisk dyktighet på disse andre områdene. Og som universitet må vi i tillegg kreve kritisk, *teoretisk*, altså språklig formulert, refleksjon over alle, nye og gamle medier, og nettopp ikke gi skriftlige medier forrang som *undersøkelsens gjenstand*. En slik teoretisk refleksjon må bestå i å undersøke hvordan mediet former budskapet, og hvordan vi blir plassert i forskjellig funksjoner (som deltakere og tilskuere) som følge av mediets virkemåte og dets samfunns-messige rolle. Det som så er gjort, må dernest innlemmes i en etisk horisont. Platon er en av de første til å skille mellom etisk og teknisk dugelighet. En økonomiforvalters kyndighet gjør ham god til å ta vare på penger, men også uovertruffent dyktig til å stjele dem. Hvis kyndighet er det eneste begrepet om å være god, så har «det gode åpenbart seg som en tyv om natten», sier Platon. Hva med den etiske godheten til Leni Riefenstahls tekniske kyndighet innen film, hennes kyndighet i å mediere og estetisere politikken? Hvilket budskap kan vi tolke ut av de adidas-reklamene som ble sendt under OL i Sydney? Slike spørsmål formulerer vi og forsøker å besvare i språket.

Kunst og andre mediefenomen. BR nevner Big Brother i samme åndedrag som kunst, og at han helst skulle ha sluppet «at våre nye studenter ble møtt med holdninger som i

utgangspunktet rangerte ulike former for kulturproduksjon høyt og lavt». Som en konsekvens av skillet mellom teknisk og etisk dugelighet er vi imidlertid nødt til å trekke et skille mellom mellom teknisk kyndighet og kunst. Det er ikke noe «utgangspunkt». Det er en argumentasjon som eventuelt fører oss dit. For Platon ser det ut til at all mediekyndighet unntatt dialogiske sakprosa er moralsk lastverdig. For BR ser det ut til at all ny teknologisk mediering og estetisering er god, fordi den innebærer et framskritt i teknisk kyndighet.

Reklamefilm og pop-videoeer skal få oss til å kjøpe en vare, mens kunsten skal få oss til å erkjenne oss selv, slik også det også er den teoretiske refleksjons og de historisk-filosofiske fags oppgave. Av de kunstverk som har sluppet innenfor min snevre vitenskapelige horisont, vil jeg nevne som eksempel romanen *Kraften som beveger* av Atle Næss. Ved hjelp av kunstens mytiske teknikker forsøker verket å vekke en forståelse i oss av at den medierte og estetiserte virkelighet bl.a. medfører en reføydalisering av politikken og en marginalisering av kunsten, og mye mer om kjærlighet og strågul vin, som ikke ikke uten videre lar seg entydig resymere i sakprosa.

Vi kan lære mye av kunsten, men neppe av BRs teoriendiftlighet. Det er smigrende å bli omtalt som farlig sammen med Platon. Men den farligste personen i Norge i dag er nok ikke en skarve filosofilærer, men en undervisningsminister med tilstrekkelig teoretisk og praktisk ballast. Kombinert med de ansattes og studentenes sløvheter overfor universitetets samfunnsmessige rolle, vil dette føre oss inn i en ny epoke hvor de glitrende ikonene erstatter argumentativ legitimering og begrunnelse.

Olav Gundersen
Filosof

Er studentene virkelig tilfredse?

Richard Sliwka er ikke overbevist om at spørreundersøkelser gir et riktig bilde av trivselen blant NTNUs studenter.

Ni av ti studenter trives godt ved NTNU, skriver Universitetsavisa i sin siste utgave. En annen, uavhengig undersøkelse presentert i avisa, finner at 94 prosent av utenlandske studenter vil anbefale NTNU som studiested. 91prosent av studenter mener også at Internasjonal seksjon gjør en god nok jobb.

Mesteparten av studentene er altså tilfreds! Mesteparten av ikke-studenter er også tilfreds. Mesteparten av folk er tilfredse, uansett hva de gjør og hvor de bor. Det er et kjent fenomen at mennesker svarer positivt på vage spørsmål som: er du fornøyd med livet ditt? I en undersøkelse gjennomført 1995 i 43 land har 86 prosent av innbyggerne svart at de er fornøyd med tilværelsen.

Eurobarometer finner at mer enn 80 prosent av europeerne er fornøyd med sitt liv. Mesteparten av utenlandske studenter trives ved Universitet i Bergen. Hvilken verdi har slike undersøkelser?

Hvorfor så få utlendinger ved NTNU? Til tross for rapportert stor trivsel blant utenlandske studenter ligger NTNU på bunnplassen når det gjelder antall utenlandske studenter i forhold til totalt antall studenter. Er det den éne ikke-fornøyde av de ti studentene ved NTNU som utgjør forskjellen? Er det kanskje nettopp de seks prosent utenlandske studenter som ikke vil anbefale å studere ved NTNU, som reduserer interessen for Trondheim? Eller er det de ni prosent studentene som opplever at Internasjonal seksjon ikke gjør en god nok jobb?

Hver dag hører NTNU-ansatte klager fra studenter. Det burde være en selvfølge å ta slike individuelle klager seriøst og forbedre tilstanden som kritiseres. Sannsynligvis virker det i dag

mer vitenskapelig å svare på kritikk med spørreundersøkelser. Da kan det stilles spørsmål med høy sannsynlighet for positive svar. Og presentasjon av resultatene kan fokusere på det behagelige og hyggelige. Slik blir kritiske studenter til et mindretall av kverulanter.

Hvis NTNU i en spørreundersøkelse vil finne ut tilfredsheten blant sine (utenlandske) studenter så burde spørsmål formuleres på en veldig nøyaktig måte, i samarbeid med psykologer og statistikere. Universitetsavisa skriver at formidable 29 prosent (5 000) av de ca. 18 000 studenter ved NTNU har svart. Av utenlandske studenter har 195 svart, sannsynligvis ca. 20 prosent. Er de innkomne svar så formidable representative for de 70 prosent eller 80 prosent som ikke svarte? En må ha en referansegruppe, en kontrollgruppe, det må differensieres mellom de forskjellige studentgruppene, mellom kjønn, alder, herkomst, hvor lenge studentene har vært i Norge.

Sprikende resultater. I undersøkelsen fra Universitet i

Bergen fant man at Erasmus-studenter var mer tilfreds enn Quota-studenter. I Bergen trives europeiske og nordamerikanske studenter bedre enn studenter fra Afrika og Asia. Studentenes svar om livssituasjonen kan bli veldig forskjellig, avhengig av tidspunkt når spørsmål stilles. Japanske studenter i utlandet rapporterer etter seks måneder en betydningsfull forverring av den sosiale tilværelsen sammenlignet med livssituasjon før avreise, men etter ett år i utlandet forsvinner depresjonene. De nasjonale medstudenter betraktes av utenlandske studenter som vennlige etter to år i landet, etter tre år i utlandet føles de samme studenter som avvisende, og etter fire år blir medstudentene igjen antatt som snille.

Ta hensyn til de kritiske. En seriøs spørreundersøkelse er ressurs- og tidkrevende, både i formulering av spørsmål og interpretasjon. Det finnes mye enklere metoder for forbedre graden av tilfredshet blant (utenlandske) studenter. Ta hensyn

til NTNUs strategi: kreativ, konstruktiv, kritisk. Fokuser på de studenter som er engasjerte og modige nok til å formulere kritikk og ta kritikken til etterretning. Antall utenlandske studenter ved NTNU er lavest i forhold til andre norske universiteter. Antall utenlandske studenter i hele Norge (3.2 prosent i 1998) er lavt sammenlignet med andre land, en betydningsløs gruppe. Samme lave antall utenlandske studenter finnes i USA (3.2 prosent 1998). Men her betyr de få utenlandske studenter «big business»: \$ 12.300.000 000 i inntekt per år (1999). Hver glad student betyr økt gevinst, hver misfornøyd student betyr økonomisk tap. Må NTNU først bli en del av dette multimilliondollar-markedet før det fokuseres på de få kritiske, ikke fornøyde studenter?

Hvis det tas hensyn til den ene kritiske student av ti, så vil tilfredsgraden av de ni andre øke betydelig.

Richard Sliwka
hrs@nvg.ntnu.no

Rystende opplevelse i personheis i Sentralbygg II

Anne C. Elster skjemmes på NTNUs vegne over den tekniske tilstanden til personheisen i Sentralbygg II.

Mandag 7.mai skjedde en bokstavelig og figurativt rystende opplevelse i personheisen i Sentralbygg II på Gløshaugen.

Undertegnede skulle sammen med åtte kolleger og gjester ta heisen ned fra 13. etg. etter en hyggelig lunsj ved spisedet der. Like etter at niende mann steg inn i heisen og døren lukket, falt heisen hardt ned i «fritt fall» i ca. 1,5 meter inntil den stoppet med et stort rykk og brak mellom 13. og 12. etasje av en sikkerhetsstopp.

Det hele hørtes ut som en stor eksplosjon, og mye støv og debris falt ned fra taket. Heiskurven ble stående på skakke slik at innerdøren hoppet ut, og kassens integritet virket betydelig svekket. Heisen stod bom fast.

Skremmende opplevelse. Vi trykket på nødknappen, men da ingen kom etter fem-seks minutter, brukte jeg mobiltelefonen min til å ringe opp til førstekonsulenten ved insitutttet vårt, som videreformidlet beskjeden til de rette personene. Vi fikk beskjed tilbake om at alarmen hadde blitt registrert og at hjelp var på vei. Heldigvis fikk ingen av oss panikk til tross for varme og dårlig luft.

Etter omlag ti minutter til kom noen fra Teknisk avdeling oss til unnsetning og fikk jekket opp heisen nok til at vi kunne klatre ut tilbake i 13. etasje.

Det hele var en svært ubehagelig og skremmende opplevelse for alle som var med på det. Flere av de som var med i heisen, fikk rygg-, hode- og/eller nakkesmerter like etter hendelsen og hvor mange av oss som får varige mén er ennå ikke avklart.

Vi må kunne kreve at Norges **teknisk**-naturvitenska-

pelige universitet har en **teknisk** forsvarlig standard på heisene her! Jeg og de andre i den heisen har alle lang erfaring med å ta heiser, og dette skal bare ikke kunne skje i et industriland!

Heisen må skiftes ut! Jeg er selv meget rystet etter ulykken og bekymret for mine kolleger og gjester som tydeligvis fikk mén etter hendelsen. Ikke minst er jeg også veldig bekymret for de som nå tar denne heisen! Den er nemlig allerede er satt tilbake i full drift!

Teknisk avdeling, via hovedverneombudet ved NTNU, medelte meg etter henvendelse i dag at «Heiskurven har vært gjennom en sjekk etter hendelsen. Den fikk et brudd under som er sveiset.»

Denne heisen trenger etter min mening mer enn sveising!! Innmaten, inklusiv heiskasse og heismekanismene må skiftes helt ut omgående, og ny heis godkjennes av de rette eksterne tilsyn slik at det vi opplevde aldri mer skal kunne skje!

Teknisk avdeling har nok gjort det de kan, men dette på taes alvorlig opp på høyeste hold!

En skam for NTNU. Som vertinne for fem eksterne gjester føler jeg også skam på vegne av NTNU over at hovedinntrykket av NTNU-besøket de satt igjen med etter en flott lunsj i 13. etg. er en livsskrekk tilknyttet våre heiser! Det var representanter fra Universitetet i Oslo, Universitetet i Tromsø, en verdenskjent gjesteforeleser fra USA, samt to engelskmenn i heisen, i tillegg til vi fire faste ansatte ved Institutt for data-teknikk (IDI). IDI har forøvrig 17 ubesatte vitenskapelige stillinger ved IDI på ammanuensis/førsteamanuensis/professor nivå. Den dagen kunne vi ha fått fire til!

Undertegnede ble for øvrig motivert til å kontakte verneombudet og å skrive dette innlegget etter å tatt lunsjen i dag med prof. Syvert Nørsett og co. ved Matematikk som holder til i nettopp i 13. etg i Sentralbygg II (jeg tok vareheisen denne gangen!!) Han og andre der har opplevd flere episoder med heisen (han fikk bl.a. lyskuppelen i hodet etter en brå heisstans for

Heiskontrollen sjekket heisene i denne uka. Hans-Christian Gjørsøe fra Norsk heiskontroll sjekker fangmekanismen for den ene av heisene i Sentralbygg II på Gløshaugen. Hvis heisen får for stor fart nedover, er det spesielle kiler som slår inn og stopper heiskorga.

FOTO: ARNE ASPHJELL

ca. 20 år siden) og har visstnok mast i årevis på administrasjonen for å få den byttet ut med en mer pålitelig heis. Hittil har imidlertid kun kosmetiske ting som nye dører o.l. blitt skiftet ut.

Må vi vente på at rektor eller HMS Kong Harald selv skal måtte oppleve dette (de har begge vært i denne heisen) før den blir skiftet ut med en ny heis i en standard man kan forvente å finne ved et teknisk universitet i Norge i 2001?

Anne C. Elster, førsteamanuensis, IDI (elster@idi.ntnu.no)

Heisene har god sikkerhet

Vi er gjort kjent med et leserinnlegg til Universitetsavisa med tittel «Rystende opplevelse i personheis i Sentralbygg II». På flere punkter gir innlegget uttrykk for mistillit til NTNUs heiser med hensyn til sikkerhet og tilsyns-rutiner. I den forbindelse ønsker vi å presisere følgende:

Vi vil sterkt beklage at brukere av universitetets heiser blir utsatt for hendelser som oppleves som ubehagelige eller skremmende, selv om det er forårsaket av sikkerhetssystemets funksjon. I dette tilfellet ble det tekniske system for sikkerhetsstopp utløst og forårsaket derved momentan stopp av heiskupeen.

Ved slike hendelser vurderes årsak og nødvendige tiltak av vedlikeholdsansvarlig heisleverandør i samråd med Norsk heiskontroll. Heisene blir aldri satt i drift igjen etter et slik hendelse

uten etter klarering fra de samme instanser. Denne prosedyren ble også fulgt i dette tilfellet.

Alle NTNUs heiser er underlagt forskriftsmessig tilsyn og vedlikehold utført av sertifisert heismontører og offentlig tilsynsmyndighet. Heisene i Sentralbygget gjennomgår spesifisert service og ettersyn åtte ganger pr. år av heismontør fra heisleverandør, kontroll annet hvert år av Norsk heiskontroll og utbedringer etter anvisning fra de samme instanser.

Den aktuelle heisen ble fornyet i 1994. Heismaskineri, styringssystem, wire etc ble skiftet selv om selve kupeen ble beholdt. Alt utstyr knyttet til sikkerhetsmessige forhold, er derfor skiftet ut og omfatter klart mer enn bare kosmetisk fornyelse.

På grunnlag av dette kan vi forsikre om at heisene i Sentral-

bygget og i øvrige bygninger ved NTNU er underlagt et forsvarlig tilsyn og vedlikehold som ikke tillater slurv med hensyn til sikkerhetsmessige forhold.

Kåre Langøy
Seksjonssjef
Teknisk avdeling

Arrogant professor

Professor Stig Berge hevder i Universitetsavisa 8/2001 at det er meningslaust at professorane skal bruka so mykje tid på å laga eksamensoppgåver på både nynorsk og bokmål. I eit utslag av ekte gamaldags professorarroganse framstiller Berge det som om det er omsynet til professorane som bør vega tyngst i samband med eksamen. Men eksamen er ikkje til for professorane, og det er, og bør vera, ein

sjølv sagt rett for studentane å få eksamensoppgåva på sitt eige mål.

Berge gjer eit poeng ut av at «ikkje ein einaste ein» nytta nynorskutgåva av eksamensteksten han hadde streva so hardt med å laga. NTNU registrerer kva språk studentane ynskjer å få eksamensoppgåva si på, so det bør soleis vera lett for administrasjonen på «tekno-

logiens høgborg» å finna ut kva eksamensoppgåver som lyt lagast i parallellutgåve. Er det eit fag der alle studentane har kryssa av at dei vil ha eksamen på nynorsk, so er det sjølv sagt ikkje naudsynt å laga ei bokmålsutgåve.

Vidare hevdar Berge det er i «samsvar med målbrukslova» at faglæraren kan nytta den målforma han vil i eksamensoppgå-

vene. I §7 i hovudforskrifta til mållova stend det klårt og tydeleg at kvar kandidat skal få oppgåveteksten på bokmål eller nynorsk etter kva dei ynskjer. So sjølv om Berge freistar å hevda noko anna so er mållova på sida at studentane i denne saka.

Om Berge er so overarbeidd at han er «nøydd til å ta med seg omsetjingsarbeidet heim», so bør han heller gå inn for å få fleire

tilsette på fakultetet. Å nytta ressursmanglar som argument for å fjerna rettane til studentane, vert berre småleg.

Styret
Studentmållaget i Nidaros

nettopp er NTNUs digitale oppslagstavle. Den er tilgjengelig via NTNUs hjemmeside (www.ntnu.no/) og oppdateres daglig. Utdrag trykkes annen hver uke i Universitetsavisa.

Disputaser

M-Sc. Ramadan Mohammed Ahmed har til forsvar for graden doktor ingeniør innlevert avhandling med tittel:»Mathematical Modeling and Experimental Investigation of Solids and Cuttings Transport». Prøveforelesningen vil bli holdt i Rådsalen, Hovedbygningen på Gløshaugen, onsdag 13.juni kl.10.15,over emnet «Drilling through Depleted Reservoirs». Disputasen finner sted i Rådsalen, Hovedbygningen på Gløshaugen, onsdag 13. juni kl. 13.15,

Cand.med. Gunnar Morken har til forsvar for graden doctor medicinae fått antatt avhandlingen: «Seasonal Variation of Human Mood and Behavior». Prøveforelesningene finner sted torsdag 7. juni 2001 kl. 15.15 og 16.15 i Festsalen på Østmarka Psykiatriske Sykehus, Østmarkveien 15,Lade. Første prøveforelesning (selvvalgt emne): «Cognitive Treatment in Groups». Andre prøveforelesning (oppgitt emne): «Biological Rhythms and their Impact on Psychiatric Morbidity and Mortality». Disputas finner sted fredag 8.juni kl 11.00 (merk tiden) i festsalen på Østmarka Psykiatriske Sykehus.

Sivilingeniør Rune Aarlién har til forsvar for graden doktor ingeniør innlevert avhandling med tittel: «On the Design, Efficiency, and Market Potential of Residential Air Conditioning and Heat Pump Units with CO2 as Working Fluid». Prøveforelesningen vil bli holdt i Totalrommet, Hovedbygningen, Gløshaugen, mandag 11.juni kl. 10.15 over emnet «On: Global Environmental Consequences of Direct and Indirect Emissions from Heat Pumping Equipment, and Possible Sustainable Solutions». Disputasen avholdes samme sted mandag 11.juni kl. 13.15.

Sivilingeniør Jens-Petter Andreassen har til forsvar for graden doktor ingeniør innlevert avhandling med tittelen: «Growth and Aggregation Phenomena in Precipitation of Calcium Carbonate.» Prøveforelesningen vil bli holdt i Totalrommet, Hovedbygget, Gløshaugen, fredag 8. juni kl. 10.15 over emnet: «Filtreringsmetoder og separasjonsteknologi for finpartikulære og geldannende faststoff/væske systemer» Disputasen finner sted i Totalrommet, Hovedbygget, Gløshaugen, fredag 8.juni 1 kl. 13.15.

Sivilingeniør Lisbeth Rørmark har til forsvar for graden doktor ingeniør innlevert avhandling med tittelen: «Structural Properties and Thermodynamics of La1-xAxMnO3±d (A= Ca, Sr; 0≤x≤1)». Prøveforelesningen vil bli holdt i Auditorium R.6, Realfagbygget, Gløshaugen, fredag 8. juni kl. 10.15 over emnet: «Ionic Conduction in Nanosized Ceramics» Disputasen finner sted i Auditorium R.6, Realfagbygget, Gløshaugen, fredag 8. juni kl. 13.15.

Angelamaria Pillitteri Gotusso har til forsvar for graden doktor ingeniør innlevert avhandling med tittel:»Scale Dependence of Acoustic Velocities-An Experimental Study». Prøveforelesningen vil bli holdt i Rådsalen, Hovedbygningen, Gløshaugen, torsdag 7.juni kl 10.15 over oppgitt emne:»Effective Stress – Fiction or Reality?». Disputasen finner sted i Rådsalen, Hovedbygning, Gløshaugen, torsdag 7. juni kl. 13.15.

Sivilingeniør Narada Dilp Warakagoda har til forsvar for graden doktor ingeniør innlevert avhandling med tittelen: «Nonlinear Dynamical Systems for Automatic Speech Recognition». Prøveforelesning vil bli holdt i Rådssalen, Hovedbygningen, Gløshaugen, fredag 1.juni kl. 10.15 over emne: «Voice interaction with avatars». Disputasen finner sted i Rådsalen, Hovedbygningen, Gløshaugen fredag 1. juni kl. 13.15.

Cand.med. Henrik Hjorth-Hansen har til forsvar for graden doctor medicinae fått antatt avhandlingen: «Novel Cytokines in Growth Control and Bone Disease of Multiple Myeloma». Prøveforelesningene finner sted torsdag 31. mai kl. 15.15 og 16.15 i auditoriet i Medisinsk teknisk forskningssenter, Olav Kyrres gt. 3. 1. prøveforelesning (oppgitt emne): «Biphosphonates in the Treatment of Patients with Muliple Myeloma. When are they effective and why?». 2. prøveforelesning (selvvalgt emne): «Tumour angiogenesis Molecular Mechanisms and Therapeutic Potential». Disputas finner sted fredag 1. juni kl. 10.15 i auditoriet i Medisinsk teknisk forskningssenter.

Sivilingeniør Hans Jørgen Dahl har til forsvar for graden doktor ingeniør innlevert avhandling med tittel: «Norwegian Natural Gas Transportation Systems Operations in a Liberalized European Gas Market.» Prøveforelesningen vil bli holdt i Rådssalen, Hovedbygningen, Gløshaugen, onsdag 6. juni kl. 10.15 over emnet: «ASustainable Energy Production and Comsumption in Norway 2020 – What is the Role of Gas Fired Power Plants?» Disputasen avholdes samme sted onsdag 06. juni kl. 14.15.

Sivilingeniør Annette Meidell har til forsvar for graden doktor ingeniør innlevert avhandling med tittel: «Homogenization and Computational Methods for Calculating Effective Properties of Some Cellular Solids and Composite Structures». Prøveforelesningen vil bli holdt ved Høgskolen i Narvik, auditorium 1, fredag 1. juni kl. 10.00, over emnet «Materials and Structures in Plants and Animals - Shapes and Microstructures for Mechanical Efficiency». Disputasen avholdes samme sted fredag 1. juni kl. 13.00.

Ledige stillinger

Stipendiat
Ved Fakultet for kjemi og biologi, Institutt for materialteknologi og elektrokjemi, er det ledig stipendiatstilling innen fremstilling og karakterisering av solcellesilisium.

10 stipendiatstillinger
Ved Fakultet for kjemi og biologi, Institutt for kjemisk prosess-teknologi og Fysisk institutt, Universitetet i Bergen, er det ledig inntil 10 stipendiatstillinger og to post.doc./forskerstillinger innen kjemisk/metallurgisk reaktor-og prosess-teknologi, og høytrykks gaseparasjon.

Førsteamanuensis
Ved Pedagogisk institutt, Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse, er det ledig stilling som førsteamanuensis i pedagogikk innenfor området utdanningshistorie med vekt på nyere norsk skolehistorie.

Vitenskapelig assistent
Institutt for sosialt arbeid har ledig stilling for vitenskapelig assistent.

Førsteamanuensis
Kunstakademiet har vikariat ledig for førsteamanuensis i male-ri.

Vitenskapelig assistent
Institutt for by- og regionplanlegging har ledig stilling som vitenskapelig assistent fra medio juni 2001. Den som tilsettes, skal særlig arbeide innenfor instituttets undervisning for Fakultet for bygg- og miljøteknikk.

Førstekonsulent
Ved Økonomiavdelingen, Seksjon for eksternfinansiert virksomhet, er det ledig fast 100% stilling som førstekonsulent.

Seksjonssjef,
SVT-fakultetet, Personal- og økonomiseksjonen, har ledig stilling som seksjonssjef.

Kjemiingeniør/ bioingeniør
Ved Institutt for fysikk er det ledig fast stilling som kjemiingeniør/bioingeniør fra 1. august. Arbeidsområdet er hovedsakelig ved Seksjon for biofysikk og medisinsk teknologi.

Kontorsjef, vikariat
Ved Fakultet for fysikk, informatikk og matematikk (FIM) er det ledig et vikariat inntil ett år som kontorsjef ved Institutt for matematiske fag, med mulighet for fast tilsetting i løpet av vikariatet.

Sommerjobber
Vi kan tilby spennende sommerjobber innen områdene markedsføring og økonomi og ønsker å komme i kontakt med studenter. Nordisk Språkteknologi as P.O.Box 93 N-5701 Voss Norway. Tel. dir: +47 56 52 20 84 Fax: +56522001 Mobil: 93007127

Post.doc. og stipendiater
En post doktor- og to stipendiatstillinger innen metallurgi er ledig ved Institutt for materialteknologi og elektrokjemi.

Siv.ing./cand.sient. i molekylærgenetikk
Ved Institutt for Bioteknologi/NO-

NTNU-kalenderen	
Fredag 1 juni	Fredagskollokvium: Fysikk, Informatikk og Klinikk, – Kan det bli kommers av slikt? Institutt for fysikk, fredag 1. juni, i Aud. R3 i Realfagbygget, kl. 14.15, ved Kjell Arne Ingebrigtsen, GE Vingmed.
Tirsdag 5 juni	Seminar om tungregning Åpningsseminaret for tungregneanlegget ved NTNU og det nasjonale prosjektet NOTUR holdes tirsdag 5. og onsdag 6. juni. Det er egnet for nåværende brukere og de som kan ha interesse av å ville utnytte tungregning i vitenskapelig arbeid i framtiden.
Fredag 8 juni	Guest lectures: Professor John Gillis The Norwegian Centre for Child Research (Noseb) organizes a seminar with Professor John Gillis. Gillis will be giving two lectures on modern life and family time on Friday 8th of June 2001 at Dragvoll, Auditorium 12, building 10, level 4.

BIPOL er det ledig eit tre års engasjement for siv.ing/cand.scient. i molekylærgenetikk/bioteknologi på prosjektet AKTALG.

Stipendiat
Ved Musikkonservatoriet i er det ledig en stipendiatstilling i komposisjon for en toårsperiode fra 1. august 2001.

Rundskriv og kunn-gjøringer

Nytt forlag
Et nytt, populærvitenskapelig forlag er under etablering i Trondheim. Forlaget er initiert av tidligere studenter ved NTNU, og vil fra 1. juli holde hus i Innovasjonssenter Gløshaugen.

Nytt studietilbud: Musikk-teknologi grunnfag
Faget er et nytt spennende tverrfaglig samarbeid mellom Institutt for teleteknikk, akustikk, Musikkvitenskapelig institutt og Musikkonservatoriet i Trondheim. Studiet vil foregå dels i MITs lokaler i Olavskvartalet og dels på Dragvoll. Faget er organisert i fire fem-vektallsemner og starter høsten 2001. Fagpåmelding 1.juni.

Moms på reprotjenester
NTNU er nå en institusjon som er regnskapsmessig avgiftspliktig i forbindelse med salg av tjenester som NTNU utfører overfor eksterne kunder tilknyttet universitetsmiljøet. Dette innebærer at slike tjenester må faktureres med 24% merverdiavgift. Ved universitetet har vi et eget hustrykkeri, NTNU-trykk, som leverer forskjellige reprotjenester innen kopiering og innbinding av kompendier, dr. avhandlinger, hovedoppgaver, rapporter, brosjyrer etc. Mesteparten av reprotjenestene ytes overfor interne kunder som fakulteter, institutter og øvrige enheter ved NTNU. Slike tjenester har vært og vil fortsatt være avgiftsfrie.

Seminar om Systems Engineering-utdannelse i Norge
NORSEC har gleden av å invitere til seminar, 13. juni ved NTNU i Trondheim. Emnet er Systems Engineering-utdannelse i Norge. Dette er et tema som vi

vet mange ønsker å høre mer om, og gjøre noe med. Vi har klart å få tak i hele tre utenlandske eksperter på emnet til denne dagen. I tillegg får vi presentert norske erfaringer, planer og synspunkter. Dette vil passe ypperlig for deg med interesse for tverrfaglig arbeid / systems engineering, om du er fra utdannings-siden, industri eller den offentlige forvaltningen.

Sorgenfri/ Tyholtunet barnehage 30 år
Sorgenfri/ Tyholtunet barnehage holder «åpent hus» på Tyholtunet barnehage torsdag 14. juni kl 14.00-18.00. Underholdning/taler starter kl. 15.00, ellers har vi utstilling og servering. Alle barn og voksne som har/har hatt tilknytning til barnehagen, er hjertelig velkomne.

Utlysning av midler til Sørøst-Europa-programmet
Utfyllende informasjon om programmet og søknadsskjema finnes på Internett: www.siu.no eller www.forskningsradet.no. Utlysningen gjelder midler for perioden 2002-2004. Søknadene vil bli behandlet av programstyret i desember 2001.

Stenging av parkeringsplass P30
I forbindelse med at Student-samskipnaden skal starte bygging i området ved Vollabakken, vil parkeringsplass P30 bak Lucasbygget bli stengt fra fredag 1. juni.

Internasjonale kunn-gjøringer

NTAS – Utlysninger
Total budget: up to 18,5 MEuro. INTAS officially opens its Open Call 2001 and launches 2 new Thematic Calls

Stipend for å studere ved Universitetet i Kiel
Følgende stipend for studier i Kiel står til disposisjon: Wintersemester 2001/2002 (Okt. - Feb.) Sommersemester 2002 (April 2001 - Juli 2002) 1000 DM pr. mnd. Søknadsfrist: 31. mai 2001 og 30. september 2001. Er åpne for alle fagområder, unntatt medisn.

Mastergrad i USA med VAL-LE-stipend
Ferdigutdannede sivilingeniører fra bygg samt sivilarkitekter kan søke Master of Science studier ved University of Washington i Seattle med Valle stipend.

Fulbright stipends for Study/Research in the U.S. 2002-2003
These graduate stipends are now available for research scholars and students with a minimum Cand. mag. or equivalent. Application deadline: Sept. 21, 2001. For more information/application forms please contact: The Fulbright Foundation, Arbingsgt. 2, 0253 Oslo Tel: 2283200 Fax: 22832607 email: fulbright@extern.uio.no Homepage: www.fulbright.no (Click on «GRANTS for Norwegians»)

Monbusho-stipend til Japan
Tre stipender på 1,5 eller 2 år for viderekomne studier i humaniora, samfunnsfag, naturvitenskap, teknologi og medisin. Verdi: JPY 185 500 per måned, JPY 25 000 i ankomstbeløp, betalte studieavgifter med mer. Flyreise på økonomiklasse tur/retur Norge - Japan refunderes for stipendiater som fullfører studieoppholdet

Scholarships in Berlin
The European College of Liberal Arts (ECLA) announces a competition for places and stipends: From July 15 to August 26. this summer, 64 undergraduate students from around the world may study at an International Summer University in Berlin.

Bolig

Sentrumsnær enebolig med fin utsikt i rolig strøk på Ladehammen leies ut fra 5/7-2001 ca. 1 år. Pris: kr. 10000,- pr.mnd. ekskl. strøm. Kontakt: vebjorg.tingstad@svt.ntnu.no

Leilighet ledig
Koselig leilighet, 2 roms (ca. 50 kvm) møblert, ledig for rolig, ikke-røykende studentpar fra 1.juli. Henv. Wenche M. Rønning e-mail wencmaro@online.no Tlf. 73942272 (p) / 73990843 (jobb)

Bolig til leie på Nardo
Fra ca 1. august 2001 til 30. juni 2002. Møblert, 3 soverom og kjellerstue, passende til familie. Romslig hage. Leie kr. 9000,- pr. mnd. Henv. Helge Engan, tlf 73594420 (arb.) eller 73940979 (hjemme).

Rekkehus
i 10-minutters gåavstand fra Dragvoll til leie fra 5. juli til 26. september 2001. Sildråpeveien 38 F. Henvendelse Ole Øystein Knudsen, tlf.73849368 (hjemme) eller 91172760 (mobil) eller Vivian Berg 73591751 (jobb), e-post: ole.knudsen@sintef.matek.no eller vivian.berg@hf.ntnu.no

Hybel ledig
Møblert 20 kvm rom med sovealkove leies ut i sommermnd juni, juli, august. Hybelen er i femte etasje i Brattørgt 3a, med bra utsikt mot fjorden. Leien blir på 3500 i mnd inkl. strøm. (Depositum er ennå ikke bestemt.) Ring 93050402 el mail meg på benedicte81@hotmail.com

Leilighet søkes
Rolig og røyfritt par søker lei-

ghet på over 45 kvm. senest fra midten av juli. Han er lærer og hun jobber på Dragvoll. Helst området Nardo- Moholt- Dragvoll, men andre steder kan også være av interesse. Tlf:91580 06 Mail: snefridholm@hotmail.com eller khuln@hotmail.com

Ledig hybel
fra 1.juni. 100 m fra Gløshaugen. 20 m² med egen inngang, kjøkkenkrok, bad m/ varmekabler. 2800,- pr. mnd. inkl. strøm. Ring Ole Einar, 92 63 54 21

Overnatting
På Studentersamfundet tilbys det overnatting med frokost for kr 115 pr døgn i perioden 28. juni til og med 14. august.

Hybel til leige
ijuni og juli. Fullt møblert m/TV. Du deler bad, kjøkken og stor stue med tre andre. Klostergata 20 B, vegg i vegg med Studentersamfundet. Pris 2000 kr/mnd. Peter Måseide maseide@stud.ntnu.no Mobil: 40 85 86 75

Dele leilighet
Jente 32 år disponerer treroms leilighet på Møllenberg. Søker annen jente/dame for deling av utgifter (fra 1. juli). Leiligheten er 80-90 kvadratmeter, to år gammel, og eies av firma. Husleie: kr 3600,- pr pers pr måned. Ring Siv på tlf. 73529803/ 99266338

Leilighet ønskes
Rolig studentpar ønsker leilighet i området Baklandet, Møllenberg, Sentrum. f.o.m august 2001. Helst delvis møblert. Mail: annemak@stud.ntnu.no Ring: 95233916

Leilighet søkes
For gjesteprofessor fra Christchurch, New Zealand ønskes liten leilighet i perioden 15. august til 20. desember, helst i gangavstand til Gløshaugen. Det er tilstrekkelig med et soverom + oppholdsrom, kjøkken og bad. Kontakt: Institutt for konstruksjonsteknikk, astrid.kolberg@bygg.ntnu.no (tlf. 73594680/94700) svein.remseth@bygg.ntnu.no (tlf.73594678/92420930)

Ledig leilighet
To roms møblert leilighet på Steinan ledig. Ca 50 kv.meter i sokkel. Egen inngang. Høy standard. Leies ut til ikkerøyker. kr. 4.500 pr.mnd. Tlf 95126601

Kjøp og salg

Blått Barnebilsete av typen HTS Besafe m/babypute, hodepute og solskjerm til salgs. Rimelig. Tlf 73966598/ 90029759.

Triksesykkel til salg
Trek Vert 3 BMX triksesykkel (1999 modell) selges ubrukt. Pris 1500 kr. Ring 99572443 eller 74943887 (kveldstid).

Baby bilstol
1/2 år gammel, meget pent brukt SAFETY BABY BILSTOL 0-20 kg 5-pkt. sikkerhetssele selges kr.400 (nypris kr.1000) Tlf.73802181/mob.91102535

Lekehytte
Ønsker å kjøpe liten lekehytte til hagen. Tlf 73943577.

Kjøkkenbord
Lite grønt kjøkkenbord med to stoler selges for 250 kr. Kontakt: oyvind@gofairtrade.net eller tel.73 59 62 62

Farge-TV
Grunnet flytting selges en noe eldre (slutten av 80-tallet) fargetv. Det er ingen stereo tv, men den har tekst-tv, fjernkontroll og skartkontakt. Enkelt TV-bord på hjul medfølger. Ring 73953780 eller 99251024.

Blå Opel Corsa selges
1985 årgang, 185 000 km, 1.2 motor, tre dører. EU godkjent 2001. Årsavg. 2001 betalt. S & V - dekk. Ny CD-Radio. Selges kr 15 000,- Tel: 73532326/ 91897194 Cathrine@apertura.ntnu.no

Annet

Vaskehjelp
Vi søker pålitelig vaskehjelp til ryddig hus på Tyholt. Ca fire timers arbeid annenhver uke. Kontakt: vibeke.moe@marintek.sintef.no, tlf 73595968

Øversetter
Jeg oversetter fra engelsk til norsk. Faglig bakgrunn: cand. polit. psykologi. Tlf: 73932634.

Hva skjer på

innsida

i dag?

På Innsida finner du informasjon og digitale verktøy fra din enhet og NTNU sentralt. Innsida oppdateres hver dag, hele tiden. Du kan legge inn informasjon selv også.

Adressen til din nye startside er: <https://innsida.ntnu.no>

Stewart's corner

Spørsmål angående engelsk kan stilles til språkrådgiver Stewart Clark ved Studieavdelingen, e-post: stewart.clark@adm.ntnu.no, tlf. 73 59 52 45, faks: 73 59 52 37

Some new words for 2001

Irritainment: a term for entertainment and media spectacles that annoy you but are compulsive viewing. On my list is Bill Clinton in front of the Grand Jury and some of CNN's live scoops. Others may feel the same about Big Brother.

Ohnosecond: that minute fraction of time in which you realize that you have just done something stupid or made a big mistake.

SITCOMs: (single income, two children, oppressive mortgage): what yuppies turn into when they have children and one of them stops working to stay at home with the children.

Tricky words

a disease, disease
When you refer to an infection, illness or physical disorder in people, plants and animals, **disease** is a noun that can take an indefinite article: «A disease that is infectious/rare/fatal». When used in a general case, **disease** can also be used in the plural: «Several fish diseases have been eradicated».

However, when a specific strain or type of disease is referred to, **disease** is treated as an uncountable noun with no indefinite article in front and no plural form. «Dutch Elm Disease», «Legionnaire Disease» (here the term disease is often capitalized). Also note that although the names of some specific diseases like rickets, German measles, measles and mumps end in –s, these diseases take a singular verb: «Measles is a typical children's disease».

historic, historical
Historic (Norw. historisk) means important, famous and something that is likely to be remembered: «17 May 1814 is a historic date». «On this historic site». «President Lincoln's historic Gettysburg Address». **Historical** (Norw. historisk) means either persons or things that existed: «A historical event» and «historical characters» are things that are based on a study of history. Similarly, *historical records* and *historical evidence*.

Enlightening Japlish

«Dick and Uprise» (name of a bar in Roppongi, Tokyo)

«Pocari Sweat» (Japanese sports drink)

«Asse Angel Sweet» (trade name of a Japanese chocolate bar)

Scandinavian Natural Roman, best bread message
«Our little friend 'Tomte' use

Starter marriage: a short-lived first marriage that ends in divorce with no kids, no property and no regrets.

Stress puppy: a person who seems to thrive on being stressed out and whiny.

Swiped out: a cash card or credit card that has been rendered useless because the magnetic strip is worn out from extensive use.

WOOFYS: well off older folks.

Xerox subsidy: euphemism for making photocopies at your employer's expense.

Note that *historical time* is often contrasted with *prehistoric time*. A useful way to remember the difference between **historic** and **historical** is that only **historic** has the meaning of *importance*. Contrast «Lenin's historic theories» (those of great significance) with «Lenin's historical theories» (those about history). Modern English style guides recommend that «a» (not «an») is to be used before **historic** and **historical**.

content, contents
Content n. (Norw. innhold) means the amount of a particular component in a material or substance: «What is the lead content of this petrol?» **Content** also means the subject matter in a book, film or a talk: «The content of the book was very poor despite its catchy title». Note the stress is on the first syllable. **Content** adj. (Norw. tilfredshet) means in a state of satisfaction, happiness and peacefulness: «She is very content with her new way of life in Greece». Note the stress is on the second syllable. **Contents** n. (Norw. innhold) means the substances inside or held by a bottle or other type of container: «She lost her bag and the contents fell on the floor». Note the plural verb. **Contents** also refers to the list of sections in a report, sometimes called the *List of Contents* (Norw. innholdsfortegnelse): «The contents is too long». Note the singular verb in this sense.

Professor Jens G. Balchen til Computerworld nr. 12/2000

FOTO: LARS SÆTRAN

Sørkoreanerne er verdens mest aktive Internett-brukere. I mars i år ble de registrert med et gjennomsnitt på 2.164 sideoppslag per bruker per måned på nettet. Det er godt over verdensgjennomsnittet på 774 sider. Koreanerne var også de raskeste «surferne» – i gjennomsnitt brukte de bare 28 sekund på hver side.

Et dansk reklamebyrå mener at de ansattes utstrakte bruk av e-post skaper en stresset arbeidsdag og hemmer kreativiteten. Nå innfører selskapet en daglig femtimers e-post-pause, ifølge Jyllands-Posten. Det er reklamebyrået BBDO i København som har innført e-post-pause fra klokka 10.00 og til 15.00. Ifølge en undersøkelse foretatt av analysebyrået Gartner Group, er over 30 prosent av all e-post som sendes i arbeidstiden, private beskjeder. Kun 27 prosent inneholder viktige opplysninger som krever øyeblikkelig oppmerksomhet.

FOTO: VEGARD OLSÉN

Lønnsavregning

MTG Tvedestrand
Hogst skole naturhistoriske
universitet

Solig

Ansatt	Stanskommentar	Utløsningsdato	Utløsningssted
██████████	1401	25.05.2011	NTNU
Arbeidsnr.	Stansdato	Utløst	
██████████	7120		
Arbeidsnr.	Stansdato	Utløst	
██████████	4/9	100.00	
Arbeidsnr.	Utløsningsdato	Utløst	
██████████	100.00		

Ansatt	Arbeidsnr.	Utløst	Utløst
999 240401	99012016		0.00
999 240401	99012016		0.00
999 240401	99012016	2.00	200.00

Et midt-norsk masterprogram i Samfunn og Helse er nå ute til høring. Det er Midt-Norsk Nettverk (MNN) som har utredet et forslag om et helsefaglig samarbeid mellom NTNU og de to høgskolene i Trøndelag. Mastergraden som foreslås, er tverrfaglig. En av spesialistretningene i forslaget er aktivitetsvitenskap.

FOTO: SYNNØVE RESSEM

FOTO: ARNE ASPHJELL

Selskapet gir nå seks millioner kroner til NTNU over en treårsperiode. Pengene skal brukes til etablering av et nytt professorat, og til forskning innen områder som Enterprise er opptatt av. Utveksling av personell, sommerjobber for studenter og stipender til studenter som vil fortsette sine studier i utlandet, inngår også.

FOTO: OLA DALE

